

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV DÁLNEHO VÝCHODU
Obor: Etnologie se specializací vietnamistika

Bakalářská práce

Stanislav Mišík

**Prvá vojna v Indočíne:
Od Augustovej revolúcie po Ženevskú konferenciu**

The First War in Indochina:
from the August Revolution to the Geneva Agreements

vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Petra Karlová, Ph.D.

Praha 2009

***Prehlasujem, že som bakalársku prácu
vypracoval samostatne a že som uviedol
všetky použité pramene a literatúru.***

V Prahe dňa 9. januára 2009

Podpis

PodĎakovanie

Pri písaní tejto práce som využil rady a informácie ľudí, ktorým by som rád chcel na tomto mieste poďakovať:

Za vedenie mojej práce: Mgr. et Mgr. Petre Karlovej, Ph.D.; Univerzita Karlova, Orientální ústav AV ĀR

a

konzultantovi: Mgr. Jánovi Iĉovi; Univerzita Karlova.

OBSAH

I. Úvod	6
I.1. Problematika názvu konfliktu v zdrojoch a prepisy	8
I.2. Zhodnotenie zdrojov	9
I.2.1. Knihy v češtine a slovenčine	9
I.2.2. Knihy v angličtine	10
I.2.3. Knihy vo vietnamčine	11
II. Rok 1945 cesta k Augustovej revolúcií	12
II.1. Situácia pred marcovým prevratom v Indočíne	12
II.2. Marcový prevrat v Indočíne	12
II.3. Bảo Đại ako bábkový cisár a jeho vláda	13
II.4. Odboj v priebehu roku 1945 a Augustová revolúcia	14
III. Situácia vo Vietname po druhej svetovej vojne	17
III.1. Intervencia čínskych a britských vojsk do Vietnamu	17
III.2. Úsilie Francúzov o opätovné získanie Indočíny	19
IV. Vojensko-politické dianie v prvej polovici roku 1946 vo Vietname	20
IV.1. Nová vláda a voľby na začiatku roku 1946	20
IV.2. Odchod čínskych a britských vojsk	21
V. Smerovanie ku konfliktu	23
V.1. Konferencia v Đà Lạte	23
V.2. Konferencia vo Fontainebleu	24
V.3. Politická situácia na jeseň v roku 1946	26
V.4. Situácia v novembri 1946 a incident v Hải Phòngu	28
V.5. Hanojský incident	31
VI. Vojensko-politická situácia v rokoch 1946-1950	32
VI.1. Vojenská politika Việt Minhu	32
VI. 2. Vojenská politika Francúzska	34

VI.3. Emile Bollaert a návrat Bảo Đạia	36
VI.4. Spolupráca VDR s ČLR a Sovietskym zväzom	37
VII. Prvá Indočínska vojna v rokoch 1950-1954	40
VII.1. Politická situácia a priebeh konfliktu v rokoch 1950–1952	40
VII.2. Situácia v roku 1953 a vymenovanie generála Navarrehu	43
VII.3. Navarrov plán	44
VII.4. Berlínska konferencia	45
VII.5. Điện Biên Phủ	47
VIII. Ženevská konferencia a Ženevské dohody	49
IX. Záver	52
X. Bibliografia	55
XI. Prílohy	60
XII.1. Prehlásenie Bảo Đạia pri jeho abdikácii v auguste 1945	60
XII.2. Znenie vyhlásenia nezávislosti VDR zo dňa 2.septembra 1945	61
XII.3. Dohoda o nezávislosti Vietnamu z marca 1946	64
XII.4. Plné znenie Záverečnej deklarácie zo Ženevskej konferencie	65

I. Úvod

Táto práca sa venuje Prvej Indočínskej vojne, ktorá sa odohrala v rokoch 1946 až 1954, jej príčinám a dôsledkom. Tento vojnový konflikt mal z hľadiska vývoja v Indočíne, ale aj vo svete veľký význam, pretože ovplyvňoval dianie na medzinárodnej scéne, a to hlavne premenu postojov vtedajších veľmocí Francúzska, USA, ZSSR a neskôr aj ČĽR.

Na tému Prvá Indočínska vojna bolo napísaných už mnoho významných prác, ktoré sa podrobne zaoberajú touto témou, v tejto práci sa budú rozoberať jej príčiny, priebeh, vyvodenie príčin a vyhodnotí sa politický priebeh na oboch zainteresovaných stranách konfliktu medzi Vietnamskou demokratickou republikou (VDR) a Francúzskom. Hlavným zámerom práce je poukázať na pozície Francúzska a Vietnamskej demokratickej republiky v konflikte, ich spojenectvá s ďalšími štátmi, snaha o analýzu dôsledkov na vývoj v Indočíne v danom období a zhodnotenie kľúčových momentov. Bakalárska práca sa zameriava na obdobie v rokoch 1945 až 1954, ktoré je rozdelené do nasledujúcich kapitol.

Kapitola číslo II. Rok 1945 cesta k Augustovej revolúcií sa venuje udalostiam, ktoré predchádzali Augustovej revolúcii vo Vietname. Táto kapitola zhodnocuje vývoj druhej svetovej vojny vo Vietname. Keďže vo Vietname a celkovo v Indočíne sa počas druhej svetovej vojny veľa nebojovalo v porovnaní s ostatnými regiónmi Východnej Ázie, vývoj tu bol relatívne pokojný a rozhodujúcim rokom pre vietnamský odboj bol rok 1945, kedy Japonsko začalo ustupovať a strácalo dobyté územia, s týmito krokmi samozrejme prišlo aj opúšťanie pozícií a aktivity na strane vietnamského odboja. V tejto kapitole sa rozoberajú udalosti, ktoré smerovali k Augustovej revolúcii a jej významu pre nasledujúce obdobie vo Vietname.

Kapitola číslo III. Situácia vo Vietname po druhej svetovej vojne sa venuje obdobiu po vyhlásení Vietnamskej demokratickej republiky, poukazuje na prínos pre Vietnam, rozoberá, akým problémom musel čeliť a ako sa k vyhláseniu stavali Francúzi. Obdobie po vyhlásení VDR sa vyznačuje tým, že v celej Indočíne sa stretávalo niekoľko armád, pričom každá mala iný cieľ. Čínske a britské oddiely boli poverené oslobodzovaním Indočíny na základe dohôd z Postupimu, francúzska armáda chcela znovu nastoliť predvojnový stav a vietnamská armáda sa snažila brániť záujmy novovzniknutého štátu. Zákonite v regióne Indočíny pri týchto podmienkach vznikli problémy, ktoré sú zhodnotené práve v tejto časti.

Nasledujúca kapitola číslo IV. Vojensko-politické dianie v prvej polovici roku 1946 vo Vietname zachytáva problémy začiatkom roku 1946, kedy sa v krajine konali nové voľby a Indočínu mali opúšťať čínske vojská, ktorých odchod sa skomplikoval a spôsobil problémy Francúzom a aj Vietnamcom. Rozhodujúcim obdobím pre vypuknutie konfliktu bolo obdobie od nového roku 1946 do decembra toho roku. Kapitola číslo V. Smerovanie ku konfliktu popisuje príčiny, ktoré mali za následok vypuknutie vojny medzi Francúzskom a VDR. Otvoreniu vojny predchádzali konferencie v Đà Lạte a Fontainebleu, ktoré mali zadefinovať postavenie VDR voči Francúzsku. Tieto konferencie sa však k reálnym výsledkom nedopracovali a čím ďalej, tým viac dochádzalo k otvoreným stretom, ktoré vyústili do vypuknutia vojny v decembri 1946.

Obdobie rokov prvej fázy konfliktu (od decembra 1946 do januára 1950) sa vyznačuje jednostranným vyhýbaním sa priamych stretov vietnamskej armády s Francúzskom, medzinárodnej izolovanosti VDR, postoje Francúzska a vojenské akcie, sú rozobraté v kapitole VI. Vojensko-politická situácia v rokoch 1946-1950. Dôležitou podkapitolou je podkapitola číslo VI.4 Spolupráca VDR s ČĽR a Sovietskym zväzom, pretože práve nadviazanie spolupráce s týmito dvomi krajinami znamenalo pre VDR kvalitatívny posun, ktorý sa odrazil na medzinárodnom, ale aj domácom poli.

Kapitola číslo VII. Prvá Indočínska vojna v rokoch 1950-1954 zachytáva podrobnejšie situáciu v Indočíne a priebeh konfliktu v daných rokoch po tom, čo sa VDR podarilo získať strategických spojencov zo zahraničia, čo sa následne prejavilo vo vedení vojny a aj postupným angažovaním sa USA v konflikte. Poslednou kapitolou, ktorá sa venuje konfliktu, je kapitola VIII. Ženevská konferencia a Ženevské dohody, ktorá približuje priebeh rokovaní, ich výsledok a dopad na dianie v Indočíne pre nasledujúci vývoj.

V práci je kladený dôraz na stručné, ale pokiaľ možno ucelené vykreslenie všetkých zainteresovaných strán konfliktu, v každej z daných fáz a období v časovej postupnosti. Práca sa venuje hlavne politicko-historickému vývoju viac ako vývoju vojenskému, aj keď pre úplnosť informácií je nutné spomenúť najdôležitejšie vojenské operácie. V práci budú zhrnuté jednotlivé stanoviská a pozície voči konfliktu jednotlivých strán a ich reakcie s prihliadnutím na ďalší vývoj v regióne a vo svete.

I.1. Problematika názvu konfliktu v zdrojoch a prepisy

Pretože existuje mnoho názvov, považujeme za dôležité pre lepšiu orientáciu uviesť variácie názvov pre konflikt vo svetových jazykoch, vietnamčine a čínštine, nakoľko môže v niektorých prípadoch dôjsť k zámene s druhým indočínskym konfliktom (tiež nazývaným vietnamská vojna, vietnamsko-americká vojna a pod.). Rôzni historici pomenúvajú dianie v Indočíne v rokoch 1946-1954 odlišnými názvami, pre doplnenie a možnosť ďalšieho vyhľadania informácií k problematike spomenieme tie najpoužívanejšie. V anglosaskej literatúre sa stretávame s rôznymi názvami, najfrekventovanejšie sú: *The First War in Indochina* (Prvá vojna v Indočíne), *The First Indochina War* (Prvá indočínska vojna), *The Franco-Indochinese war* (Francúzsko-indočínska vojna), *The French Indochina War* (Francúzska indočínska vojna), *The Franco-Vietminh War* (Francúzsko-vietminhská vojna), *The Dirty War* (Špinavá vojna). Pre úplnosť spomenieme názvy v ďalších svetových jazykoch francúzština - *La Guerre d'Indochine* (Indočínska vojna); nemčina - *Der Indochinakrieg* (Indočínska vojna), *Der Erster Indochinakrieg* (Prvá indočínska vojna), *Der Französischer Indochinakrieg* (Francúzska indočínska vojna); ruština - *Индокитайская война* (Indočínska vojna); čínština - 法越戰爭 /Fayue zhanzheng/ (Francúzsko-vietnamská vojna); vietnamčina - *Chiến tranh Việt-Pháp* (Vietnamsko-francúzska vojna), *Chiến tranh Đông Dương* (Indočínska vojna).

V práci sú použité mená a názvy v originálnych názvoch, mená vo vietnamčine sú uvedené v pôvodných tvaroch, až na ustálené výnimky - Hočimin, Hanoj, Saigon a pod. Mená a názvy v čínštine sú prepísané v medzinárodnej transkripcii čínštiny Hànyǔ pīnyīn (漢語拼音), až na ustálené výnimky – Peking, Šanghaj, Kanton a pod.

Dlhé tvary oficiálnych názvov boli skrátené do nasledujúcich tvarov (uvedené skratky sa miestami v texte nachádzajú v celom znení):

ČĽR – Čínska ľudová republika

GMD - Guomindang

KSI - Komunistické strany Indočíny

ZSSR – Zväz sovietskych socialistických republík

VDR – Vietnamská demokratická republika

Ďalšie skratky sú uvedené a rozpísané v texte

I.2. Zhodnotenie zdrojov

Pri písaní bakalárskej práce boli použité hlavne knihy o vietnamskej histórii, histórii vojen vo Vietname v 20. storočí a z menšej časti aj zdroje z internetu. Cieľom tejto kapitoly nie je podať podrobný popis všetkých titulov, s ktorými sa pracovalo, ale podať prehľad o najdôležitejších a zásadných prameňoch, zdrojoch a publikáciách pre bakalársku prácu. Knižné tituly sú rozdelené do troch skupín podľa jazyka, v ktorom boli dostupné

- 1) knihy v češtine a slovenčine (vrátane prekladov)
- 2) knihy angličtine
- 3) knihy vo vietnamčine.

I.2.1. Knihy v češtine a slovenčine

Pretože práca spracúva tému, na ktorú majú rôzni historici iný pohľad, nevychádzala iba z kníh, ktoré boli publikované v Československu do roku 1989, nakoľko sa v každom prípade jedná o knihy poznačené dobovou ideológiou - Nguyen Khac Vien: *Dejiny Vietnamu*; Rudolf Mrázek: *Jihovýchodní Asie ve světové politice 1900–1975*, je nutné, aby boli použité publikácie, ktoré vyšli po roku 1989. Najdôležitejšou knihou v češtine bol preklad životopisu *Hočimin* od Williama J. Duikera. Kapitoly pojednávajúce o priebehu vojny sú písane veľmi podrobne a zachytávajú Hočiminov život a jeho význam pre dianie v Indočíne. Ďalšie knihy sa na konflikt pozerajú z perspektívy dejín kolonizácií, prvou je kniha od českého historika Vladimíra Nálevku - *Čas soumraku: Rozpad koloniálních impérií po druhé světové válce* - zaoberá sa zánikom kolónií z medzinárodného hľadiska a hodnotí význam udalostí pre ďalší vývoj. Druhou knihou, ktorá sa zaoberá kolonializmom ako celkom od jeho počiatkov až po jeho koniec, sú *Dějiny Kolonizací, Od dobývání až po nezávislost 13.-20. století* od francúzskeho historika Marca Ferra, ktorý sa skôr zameriava na moderné dejiny ZSSR a Ruska. V tejto knihe sa snaží uchopiť etapu dejín, ktorá je z hľadiska spracovania veľmi náročná, kapitoly k Vietnamu a Indočíne sú spracované kvalitne, aj keď na niektorých miestach sa nájdu chyby. Z vyššie uvedených kníh bolo čerpané najviac, ostatné tituly v češtine a slovenčine mali čisto informatívny charakter.

I.2.2. Knihy v angličtine

Najvýznamnejšími titulmi v anglickom jazyku boli knihy od rakúskeho autora Josepha Buttingera – predovšetkým kniha podávajúca ucelenú predstavu o priebehu konfliktu a jeho dopadoch na regionálnej a svetovej úrovni *Vietnam: A Dragon Embattled*. Jedná sa o dvojväzkové dielo, ktoré podrobne zachytáva priebeh francúzskej kolonizácie v Indočíne až po druhú vojnu v Indočíne. Jedny z významných amerických novín – *The New York Times* označili Buttingerovu knihu *Vietnam: A Dragon Embattled* za monumentálne dielo a jednu z najpôsobivejších kníh o Vietname vydaných v USA.¹ Ďalšou významnou knihou od Buttingera je *Vietnam a Political History*, ktorá je založená na jeho predchádzajúcich knihách (*A Dragon Embattled /1967/* a *The Smaller Dragon /1958/*). Kniha je venovaná histórii Vietnamu od jeho počiatkov po amerikanizáciu vojny, v tomto prípade sa však už nejedná o tak rozsiahle dielo ako *A Dragon Embattled*.

Jedným zo zásadných zdrojov bola kniha od Donalda Lancastera - *The Emacipation of French Indo-China*. Lancastrova knižka sa podrobne zaoberá vývojom v Indočíne od francúzskeho ovládnutia Indočíny až po samotný odchod Francúzov. Najdôležitejšia bola posledná časť z Lancastrovej knihy – časť tri; Boj s Viêt Minhom (The struggle with the Viet Minh), kde sa autor podrobne zaoberá situáciou v Indočíne a zameriava sa na medzinárodné aspekty diania v Indočíne.

Z významnejších kníh v angličtine, v ktorých sa nachádzajú kapitoly venované daniu v Indočíne, sú *China and Vietnam: The roots of conflict* od William Duikera a *Vietnam* od Spencera C. Tuckera. Duiker sa zaoberá vzťahmi medzi Vietnamom a Čínou, pre prácu bola relevantná kapitola číslo II Čína a vietnamský boj za nezávislosť (China and the Vietnamese Struggle for Independence). Tucker vo svojej knižke mapuje dejiny Vietnamu v 20. storočí. Prvá vojna v Indočíne predstavuje samostatnú kapitolu, kde sa Tucker vo väčšej miere zaoberá vojenskými operáciami.

---

¹ The New Your Times 8. marec 1992: *Joseph A. Buttinger, A Nazi Fighter And Vietnam Scholar, Dies at 85*: <http://query.nytimes.com/gst/fullpage.html?res=9E0CE7DA133AF93BA35750C0A964958260>

I.2.3. Knihy vo vietnamčine

Knihy vo vietnamčine od vietnamských autorov sú do značnej miery poznačené ideologickým podfarbením. Kniha *Cách mạng tháng tám: (Thống khởi nghĩa ở Hà-Nội và các địa phương)* (Augustová revolúcia: (Celkové povstanie v Hanoji a na vidieku)), sa zaoberá priebehom Augustovej revolúcie v jednotlivých provinciách Vietnamu; *Chặt xiềng: Những tài liệu lịch sử từ chính biến tháng ba đến cách mạng tháng tám 1945* (Prerezané putá: Historické dokumenty od Marcového prevratu po Augustovú revolúciu), kde sa nachádzajú prehlásenia jednotlivých útvarov strany a Việt Minh, a *Nam bộ và Nam phần trung bộ trong hai năm Đầu Kháng Chiến (1945-1946)* – (Oblasť juhu a časť oblasti stredu behom dvoch rokov Začiatku odporu (1945-1946)), ktorá sa venuje situácii na juhu a v strede Vietnamu v období medzi koncom druhej svetovej vojny a začiatkom vojny v Indočíne. Tieto tri knihy sú ideológiou poznačené najviac s ohľadom na dobu, kedy knihy vychádzali. Z novších publikácií vo vietnamčine je významná kniha *Ngoại giao Việt Nam 1945-2000* (Diplomacia Vietnamu v rokoch 1945-2000), obsahuje množstvo informácií o zahraničnej politike Vietnamu v relevantom období. Ďalšia z používaných kníh vo vietnamčine bola: *Lịch sử Việt Nam (Từ Nguồn Gốc Đến Ngày Nay)* – (Dejiny Vietnamu (od počiatkov po súčasnosť)), kde sa stručne popisujú dejiny Vietnamu.

II. Rok 1945 cesta k Augustovej revolúcii

II.1. Situácia pred marcovým prevratom v Indočíne

V priebehu roku 1945 sa druhá svetová vojna uberala k svojmu koncu, či už v Európe, alebo v Ázii, na všetkých frontoch prehrávali krajiny Osi Berlín-Rím-Tokio. Francúzsko ako kolonizátor Indočíny už bolo od roku 1944 oslobodené, čo znamenalo zmenu politiky v kolóniách a situáciu v nich. Indočina sa navyše ocitla v izolácii ešte po uzavretí Protokolu o spoločnej obrane Indočíny medzi Japonskom a Francúzskom v roku 1941, situácia po zvrhnutí Vichy bola nasledovná - vo Francúzsku sa úplne prerušilo spojenie medzi metropolou a Vietnamom a to viedlo k izolácii generálneho guvernéra Decouxa. Vtedajší generálny guvernér bol oboznámený so situáciou vo Francúzsku, no napriek tomu považoval za vhodnejšie pokračovať v spolupráci s Japonskom,² zároveň však prestalo prenasledovanie gaulistov. V priebehu druhej svetovej vojny sa USA zasadzovali o zrušenie koloniálnych ríš, čo bola jedna zo skutočností, s ktorou pracoval Viêt Minh.³ A aj neskorší prezident Charles de Gaulle vo svojej deklarácii z 8. decembra 1943 sľubuje „oslobodenie Indočíny“.⁴ Hočimin ešte počas vojny hľadal spojencov na všetkých frontoch a USA boli jednými z nich, no rozhodne odmietal spoluprácu s Japonskom.

II.2. Marcový prevrat v Indočíne

Japonsko ako okupant Indočíny si muselo premyslieť, ako ďalej zotrvať v danom regióne. Bolo si plne vedomé, že spolupráca s Francúzskom už nebude taká, ako počas vichystického režimu a tak sa rozhodlo nad Indočinou koncom februára prebrať kontrolu. Nakoniec japonský veľvyslanec Macumoto o siedmej hodine večer 9. marca 1945 podal generálnemu guvernérovi Decouxovi ultimátum, v ktorom ho žiadal, aby sa francúzske ozbrojené sily vzdali a prešli pod japonské velenie. Francúzi však do hodiny neodpovedali⁵ a japonská strana to brala ako odmietnutie daných podmienok a ultimáta. V skutočnosti však Francúzi mali informácie o japonských plánoch, no Japonci im dali úmyselne menej času na odpoveď, pretože časť Japoncov bola odhodlaná k prevzatiu moci. Japonské vojská následne začali do

---

² Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II.* London: Pall Mall Press, 1967. s. 282.

³ Viêt Minh Độc lập Đông minh, vznikla 10. mája 1941 na 8. zjazde Komunistickej strany Indočíny, ako fronta rôznych politických prúdov vietnamského vlasteneckého hnutia proti Francúzom.

⁴ Nguyen Khac Vien: *Dejiny Vietnamu.* Bratislava: Pravda, 1978. s. 215.

⁵ Buttinger uvádza hodinu (*Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II.* London: Pall Mall Press, 1967. s. 284), zatiaľ čo Champuis uvádza hodiny dve (*The last emperors of Vietnam. From Tu Duc to Bao Dai.* London: Greenwood press westort Connecticut, 2000. s. 139).

24 hodín s odzbrojovaním francúzskych vojsk. Francúzsky odpor bol veľmi malý, pretože Francúzi neboli na stret s Japoncami pripravení. Išlo o mestá Hué a Saigon, kde boli jednotky porazené do konca jedného dňa, väčší odpor bol v mestách Lạng Sơn - dva dni a Dong Dang, kde odpor trval tri dni. Niektoré malé jednotky sa stiahli do laoských hôr a tam operovali do konca vojny. Jednotkám v Tonkine, ktoré boli pod velením generálov Sabattiera a Alessanriho, sa podarilo utiecť do južnej Číny, túto udalosť Joseph Buttinger komentuje ako faktické zbavenie moci kolonizátora.⁶ Po oficiálnom prevzatí moci Japoncami, boli jednotlivé národy Indočíny vyhlásené za nezávislé - prví boli Vietnamci a to dňa 11. marca 1945. Tieto udalosti v podstate už fakticky zmietli de Gaullouve návrhy z 8. marca 1945, kedy v Brazzaville v novom manifeste sľuboval Indočíne istú formu samostatnosti.

Udalosti, ktoré sa odohrávali od 9. marca 1945, mali v Phnom Penhe dohru aj medzi civilným obyvateľstvom. Francúzske obyvateľstvo ostalo na slobode a medzi bežnými ľuďmi sa začali šíriť falošné správy, že vo Francúzsku sa masakruje vietnamské obyvateľstvo a v meste prepukli násilne demonštrácie vietnamských civilistov, ktorí napadli nožami a palicami francúzskych rezidentov. Japonská správa na nepokoje reagovala presunutím francúzskeho obyvateľstva na sever mesta, kde ostalo až do konca vojny.⁷ V ostatných mestách bola situácia pokojnejšia.

II.3. Bảo Đại ako bábkový cisár a jeho vláda

S prevzatím administratívy nastala vo Vietname situácia, v ktorej, ako poznamenáva Oscar Champuis, dochádza k momentu pravdy pre Vietnamcov,⁸ pretože tu sa ukázalo, čo si Japonci pod panázijskou myšlienkou⁹ naozaj predstavovali. V tejto situácii sa mal podľa prísľubov Vietnam stať samostatným. No nestalo sa tak. Administratívu prevzali Japonci a do čela bábkového štátu bol dosadený posledný cisár poslednej vietnamskej dynastie Bảo Đại, ktorý nebol u obyčajných ľudí obľúbený. Việť Minh vzápätí zareagoval na tieto udalosti sériami útokov.

---

⁶ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II.* London: Pall Mall Press, 1967. s. 284.

⁷ Nožina, Miroslav: *Dějiny Kambodže.* Praha: NLN, 2007. s. 184.

⁸ Champuis, Oscar: *The The last emperors of Vietnam. From Tu Duc to Bao Dai.* London: Greenwood press westort Connecticut, 2000. s. 140.

⁹ Panázijská myšlienka – je idea zjednotenia ázijských národov politicky, alebo kultúrne pod japonským vedením.

Bảo Đại v deklarácií z 11. marca 1945 hovorí o ukončení protektorátu a schvaľuje japonskú myšlienku Sféry spoločného rozkvetu Veľkej východnej Ázie vrátane Vietnamu v súlade s panázisjkou myšlienkou. Následne po vyhlásení nezávislosti bola 17. apríla 1945 menovaná nová vláda, na čele ktorej stál vietnamský intelektuál profesor Trần Trọng Kim. Ešte pred menovaním vlády bol kandidátom na post premiéra Ngô Đình Diệm, ale s jeho vymenovaním nesúhlasili Japonci a ani samotný cisár s ním nemal najlepšie vzťahy. Vláda, v čele ktorej bol Trần Trọng Kim, bola vládou intelektuálov. S touto vládou až na jej premiéra boli spokojní hlavne Japonci, pretože s nimi spolupracovala a zapadala do japonskej predstavy o Sfere spoločného rozkvetu Veľkej východnej Ázie.¹⁰ Čo sa týka fungovania tohto kabinetu, treba poznamenať, že vznikol počas obdobia, v ktorom Japonsko ako hlavný spojenec prehrávalo na všetkých frontoch a vo Vietname bola obzvlášť vyhrotená situácia, kde všetky potraviny išli pre japonské vojenské oddiely a obyvateľstvo trpelo obrovským hladom, pretože v zime 1944/1945 vypukol jeden z najväčších hladomorov. Hodnotenie tejto vlády a jej funkčnosti by malo byť zohľadňované aj týmito okolnosťami. Kimova vláda trvala do 5. augusta 1945, len pár dní pred japonskou porážkou. Cisár Bảo Đại požiadal kabinet, aby zotrval do vytvorenia novej vlády. Kim síce súhlasil s vytvorením novej vlády, no veľmi ťažko hľadal do nej ľudí, pretože málokto bol ochotný sa k nemu pridať.¹¹ Navyše v tom čase vrcholil vietnamský odboj. Posledný vietnamský cisár abdikoval 25. augusta 1945,¹² čím vlastne vyjadril podporu Việt Minhu.¹³

II.4. Odboj v priebehu roku 1945 a Augustová revolúcia

Odboj v priebehu druhej svetovej vojny bol na území Vietnamu viac pasívny ako aktívny, keďže tu neprebiehali väčšie bitky. Napriek tomu sa vnútorný odboj sústreďoval na hromadenie síl a na možnosť nezávislosti Vietnamu, pretože po prevzatí správnej moci v regióne sa mohol Vietnam stať nezávislým. Hočimin počas svojho života nadviazal bohaté kontakty a hoci bol komunista, mal počas druhej svetovej vojny styky aj so spravodajskými službami USA (služba OSS),¹⁴ pre ktoré pracoval ako agent pod krycím menom Lucius.¹⁵ OSS používala počas druhej svetovej vojny logistiku Việt Minhu a nachádzala sa na území

---

¹⁰ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II.* London: Pall Mall Press, 1967. s. 288.

¹¹ Lockart, Bruce McFarland: *The end of Vietnamese Monarchy.* Yale: Council on Southeast Asia studies Yale center for International and Areas Studies, 1993. s. 150.

¹² Text abdikácie Bảo Đạia v prílohe na strane 60.

¹³ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II.* London: Pall Mall Press, 1967. s. 297.

¹⁴ Office of Strategic Services (predchodkyňa dnešnej CIA), Úrad strategických služieb USA.

¹⁵ Frey, Marc: *Dějiny Vietnamské války.* Praha: Paseka, 2003. s. 11.

pod jeho kontrolou. Potvrdenie spolupráce medzi Hočiminom a OSS sa udialo 30. apríla 1945, kedy sa stretli Hočimin a major Archimedes Petti.

Hočimin si bol dobre vedomý priebehu vojny a predpokladal nezávislosť Vietnamu. Viêt Minh sa presunul na vidiek, kde získal veľmi silné zázemie. Hočimin tvrdil, že čas udrieť a prevziať kontrolu, nastane po porážke Japonska za neprítomnosti spojencov alebo Francúzov, a to v náhlom odbojovom odpore. S týmito skutočnosťami počítal mesiace dopredu, a tak ešte pred Augustovou revolúciou partizánske oddiely Viêt Minhu sa presídlili na vidiek 60 km od Hanoja.

O podrobnom priebehu vojny Hočimin ako agent OSS podával správy Američanom a navrhoval, aby útok spojencov bol sústredený na Indočínu, ale spojenci sa rozhodli inak. Po tom, čo Američania zhodili atómové bomby na Hirošimu a Nagasaki, bola zvolaná konferencia do Tân Trào (Kim Lung), ktorá je vo vietnamských historických prácach označovaná ako 9. plénum.¹⁶ Na konferencii Hočimin predniesol svoj referát, v ktorom hovoril o stratégii odboja. Časť vedenia s ním nesúhlasila, hlavne kvôli nízkemu počtu vojakov, ktorý sa odhadoval len na 5 tisíc. Napriek búrlivej diskusii bol Hočiminov návrh prijatý. O niekoľko dní, 16. augusta 1945, sa konal Národný kongres (Đại hội Quốc dân), ktorý viedol Hočimin a zúčastnili sa ho aj zástupcovia etnických menšín. Opäť vystúpil Hočimin, ktorý zopakoval svoje stanoviská spred niekoľkých dní. Zdôraznil, že je dôležité odzbrojiť Japoncov, prevziať moc a uvítať Spojencov odzbrojenými japonskými vojenskými oddielmi.¹⁷ Na kongrese bola schválená národná vlajka so zlatou hviezdou v červenom poli a nová hymna. Ešte počas tohto dňa Hočimin predniesol svoju výzvu k ľudu a vyzýva ho k boju:

„Udrela rozhodujúca hodina pre osud nášho ľudu. Povstaňme so všetkou silou a oslobodíme sa!

Veľa utláčaných národov celého sveta meria silu s inými, aby si vybojovali naspäť svoju nezávislosť. Nemôžeme si dovoliť zostať pozadu.

Vpred! Vpred! Pod zástavou fronty Viêt Minh odvážne vpred.“¹⁸

---

¹⁶ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 252.

¹⁷ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II*. London: Pall Mall Press, 1967. s. 295.

¹⁸ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 254.

Už 16. augusta 1945 vstúpili partizánske oddiely Viêt Minhu do Hanoja. Po celej krajine sa začali objavovať propagačné materiály označujúce Viêt Minh za jediný zjednotený front vlastencov. V celom Vietname sa vynárali hovorcovia Viêt Minhu a vyzývali k odzbrojeniu Japoncov. Tieto udalosti môžeme označiť za hlavné faktory Augustovej revolúcie spolu s ďalšími faktormi, ktoré ovplyvňovali aj nasledujúce udalosti.

Revolúcia sa začala stupňovať a už 18. augusta 1945 v preplnených hanojských uliciach oznámil cisársky delegát cisárovi rezignáciu v prospech občanov. Nasledujúci deň už mali všetky dôležité budovy v meste, vrátane Indočínskej banky, v rukách ľudia z Viêt Minhu. Počas týchto dní sa partizánske oddiely zmocnili i cisárskeho mesta Hué. Posledný cisár Bảo Đại vyjadril ochotu poveriť Hočimina vytvorením vlády, čo prehlásil pred zhromaždenými masami v Hanoji. Vietnamsky cisár abdikoval 25. augusta 1945. Týmto činom posledná vietnamská dynastia dospela ku svojmu koncu. Vláda vedená profesorom Kimom rezignovala už 5. augusta 1945, ale bola poverená dočasným vedením, kým sa nesformuluje nová vláda. Hočimin bol pripravený prevziať vedenie vlády a jeho vláda vznikla 29. augusta 1945.

Situácia v období od japonského puču vo Vietname po Augustovú revolúciu bola zložitá a formovala vietnamský odboj a pozíciu staronového cisára Bảo Đạia. Vietnamský odboj počas poslednej fázy druhej svetovej vojny predpokladal porážku Japonska a pripravoval sa sám na prevzatie moci. Počas týchto momentov, kedy boli Japonci porázaní, bol dosadený posledný cisár do čela Vietnamu Bảo Đại, ktorý bol skôr bábkou v rukách samotných Japoncov a nepredstavoval pre väčšinu Vietnamcov autoritu. Augustová revolúcia bola výsledkom snáh vietnamského odboja, ktorým si Vietnam vydobyl samostatnosť. Aj keď sa táto sloboda obhajovala v budúcnosti veľmi ťažko, bol to boj, ktorým sa zbavili Vietnamci japonských a francúzskych okupantov a zároveň sa skončila éra Vietnamského cisárstva. Vietnam vkročil do etapy svojich novodobých dejín.

III. Situácia vo Vietname po druhej svetovej vojne

III.1. Intervencia čínskych a britských vojsk do Vietnamu

Vývoj v auguste 1945 vyvrcholil 2. septembra v roku 1945, kedy vyhlásil prezident Hočimin nezávislosť Vietnamu na námestí Ba Đình v Hanoji a zároveň vyhlásil Vietnamskú demokratickú republiku. Prejav začal slovami: „*Všetci ľudia sú si rovní, majú od stvoriteľa jasné neodcudziteľné práva; medzi nimi je život, sloboda a právo na šťastie.*“¹⁹ Hočimin sa odvolával na Deklaráciu ľudských práv z čias francúzskej revolúcie a na americkú Deklaráciu nezávislosti.²⁰ Z komunistického manifestu nepadlo ani slovo.²¹ Z týchto aktov, ktoré vykonal Hočimin, je vidno, že nepristupoval k svojej vlasti ako komunista, ale skôr ako demokrat. Po vyhlásení VDR nastali pre nový štát problémy s intervenciou britských a čínskych vojsk.

Po ukončení druhej svetovej vojny v Európe sa na Postupimskej konferencii (16. júla do 2. augusta 1945) mocnosti dohodli na obsadení Indočíny. Čínske guomindangské vojská²² mali odzbrojiť územie od severu po 16. rovnobežku - ako kompenzáciu za Mandžusko, ktoré okupovali Rusi - a britské vojská od 16. rovnobežky na juh. V Indočíne sa po druhej svetovej vojne angažovali okrem Číny a Veľkej Británie ešte aj Spojené štáty a bývalý kolonizátor Francúzsko. Postoje jednotlivých krajín boli odlišné, pretože každá z krajín mala svoje ciele a vlastnú politiku. Pre Čínsku republiku bol severný Vietnam tradičnou sférou záujmu. Briti mali pripraviť pôdu pre opätovné prevzatie územia Francúzom a USA ešte počas vojny hlásali politiku nezávislosti kolónií. OSS pracovala s Hočiminom počas druhej svetovej vojny a snažila sa zamedziť Francúzom ich opätovný návrat, v súlade s americkou politikou vyslovili súhlas na pomoc národom Ázie, kde by im zaistili aspoň čiastočnú formu samostatnosti ešte počas druhej svetovej vojny.²³

Čínske vojská začali prichádzať do severného Vietnamu koncom augusta a začiatkom septembra. V ich čele stál guomindangský generál Lu Han.²⁴ V severnom Vietname mali

---

¹⁹ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II.* London: Pall Mall Press, 1967. s. 299.

²⁰ Plné znenie vyhlásenia nezávislosti VDR z 2.septembra 1945 v prílohe na strane 61.

²¹ Crozier, Brian : *Vzestup a pád Sovětské říše.* Praha: BB/art, 2004. s. 117.

²² Guomindang (GMD) 國民黨, Čínska národná strana.

²³ Duiker, William J.: *Ho Chi Min. Životopis.* Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s.237.

²⁴ generál Lu Han 盧漢 (1896 -1974), pozoruhodné je, že čínskym vojskám velil človek z etnika Yi 彝, vietnamsky Lô Lô.

čínske vojská odzbrojiť japonské, prevzať zbrane a veci, ktoré po nich ostanú. Avšak Generál Lu Han sa snažil presadzovať svoju politiku a snažil sa využívať svoje postavenia. Ignoroval záväzky Guomindangu (GMD) o spolupráci s Francúzmi, aby pripravili zázemie pre ich opätovný príchod. Lu Han bol totiž v podstate lokálny typ veliteľa a jeho predstavy sa líšili od predstáv Čankajška, pretože si prial pripojiť Vietnam k Yunnanu.²⁵ Číňania prišli do Cao Bàngu 5. septembra 1945, kde museli čeliť nepriateľskými demonštráciami, kvôli drancovaniu a zneužívaniu z ich strany. Vietnamská novoustanovená vláda vyhlásila na 16. až 22. septembra 1945 takzvaný zlatý týždeň (Tuần Lê Vàng), počas ktorého vyzývala ľudí, aby venovali svoje cennosti vláde, za ktoré kúpi od Číňanov zbrane. Väčšina týchto peňazí skončila v rukách Hočimina a jeho stúpencov ako úplatok pre Lu Hana.²⁶ Ešte pred tým, ako sa uskutočnil samotný príchod Číňanov do Indočíny, poznamenal major Sainteny, že toto bol najhorší variant odzbrojenia Japoncov v Indočíne, pretože medzi Vietnamcami a Číňanmi existovala historická rivalita.

Major Saiteny je jedna z rozhodujúcich postáv pri utváraní novodobých dejín Vietnamu. Jean Saiteny bol mladým dôstojníkom francúzskej rozviedky M5 na Ďalekom východe v Kunmingu. Počas druhej svetovej vojny sa zoznámil s Hočiminom, s ktorým ho neskôr spájalo priateľstvo. Práve Hočimin mu vysvetlil historické príčiny, prečo medzi Čínou a Vietnamom existuje averzia. Saiteny sa podieľal na vývoji Indočíny aj po druhej svetovej vojne a je potrebné zdôrazniť, že bol jedným z Francúzov, ktorý dobre poznal Hočimina a preto zohral dôležitú úlohu pri návrate Francúzov do bývalých kolónií v Indočíne.

Ako už bolo rozhodnuté pred koncom vojny v Ázii, na juh od 16. rovnobežky mala byť japonská armáda odzbrojovaná Britmi. Britské jednotky (konkrétne sa jednalo o 20. indickú divíziu v počte päť tisíc mužov) prišli 12. septembra 1945 do Saigonu. Týmto jednotkám velil generál Douglas D. Gracey, ktorý uznával právo kolonizátorov vrátiť sa späť do svojich kolónií po vojne. Sám považoval rozhodnutie o strate bývalých kolónií na Postupimskej konferencii za nešťastné a vyhlasoval, že znovuoobnovenie francúzskej správy vo Vietname, je otázka týždňov.²⁷ Možno si predstavoval, že tento prechod bude jednoduchší, ako sa na prvý pohľad zdal.

---

²⁵ Champuis, Oscar: *The last emperors of Vietnam. From Tu Duc to Bao Dai*. London: Greenwood press westort Connecticut, 2000. s. 141.

²⁶ Tucker, Spencer C.: *Vietnam*. Kentucky: The University Press of Kentucky, 1999. s. 44.

²⁷ Buttinger, Joseph: *A Dragon Defiant. A Short History of Vietnam*. London: David & Charles Newton Abbot, 1973. s. 325.

Čo sa týka prítomnosti čínskych a britských jednotiek, jednalo sa o dve skupiny, ktoré mali absolútne odlišné záujmy v regióne. Obe strany sa snažili o naplnenie svojich cieľov, Briti ako spojenci Francúzov sa snažili o čo najlepšie pripravenie pôdy pre opätovný príchod bývalých kolonizátorov a Číňania sa sústreďovali skôr na vlastné obohacovanie a využívanie svojej prítomnosti vo svoj prospech.

III.2. Úsilie Francúzov o opätovné získanie Indočíny

Postupimská konferencia rozhodla, že územie Indočíny odzbroja armády Veľkej Británie a Číny, Francúzsko v tomto teda nemalo hrať žiadnu úlohu. Velením francúzskeho expedičného zboru bol poverený generál Jacques Philippe de Hauteclocque Leclerc, ktorý bol vymenovaný do tejto pozície v júni 1945, vtedy len dočasným prezidentom de Gaulleom. Generál Leclerc sa objavil vo Vietname už 30. septembra 1945.²⁸ Po svojom príchode sa dohodol s britskými jednotkami na zachovaní pozície Francúzska v Indočíne. Vietnam bol najbohatšou dŕžavou a Francúzi sa ho prirodzene nechceli len tak vzdať. Generál Leclerc, ktorý bol poverený navrátiť Indočínu späť do francúzskych rúk, charakterizoval svoje poslanie v období po vyhlásení nezávislého Vietnamu a Kambodže nasledovne: „*Nevrátil som sa do Indočíny, aby som ju dal späť Indočíňanom.*“²⁹

Postup pri preberaní moci bol sprevádzaný nepokojmi v Saigone a južnom Vietname, kde sa stav schyľoval k občianskej vojne. Saigon bol v rukách vietnamských povstalcov a odmietal britskú alebo francúzsku prítomnosť. Briti mali za úlohu odzbrojiť japonské jednotky, vojensky pomáhali Francúzom späť získať kontrolu nad Saigonom a následne z regiónu odišli. K ozbrojeným stretom dochádzalo počas septembra a októbra 1945. Viêt Minh odporučil, aby sa Vietnamci stiahli na vidiek, nakoľko v meste prebiehali boje. Pred svojim príchodom generál Leclerc predpokladal, že ovládnutie juhu by malo byť otázkou štyroch týždňov. No boje, ktoré sa odohrávali v delte Mekongu s povstalcami a guerilovými jednotkami, trvali do začiatku februára nasledujúceho roku. Napriek problémom pri preberaní územia sa Francúzom podarilo získať kontrolu aspoň nad Saigonom a príľahlými provinciami.

---

²⁸ Príchod generála Leclerca je v knihách veľmi sporný. Joseph Buttinger uvádza, jeho príchod 30. septembra 1945, zatiaľ čo Tucker uvádza o viac ako mesiac až 5. októbra 1945.

²⁹ Buttinger, Joseph: *Vietnam the unforgettable tragedy*. New York: Horizon Press, 1977. s. 20.

Na území Vietnamu počas druhej svetovej vojny pôsobila americká rozviedka OSS, ktorá podporovala Viêt Minh a snažila sa naplňať politiku amerického prezidenta požadujúcu nezávislosť kolónií. Americkú OSS v Indočíne viedol major Archimedes L. Patti, ktorý mal tiež kontakty na Saintenyho. Títo Američania, ktorí sa nachádzali vo Vietname, boli naladení proti francúzsky a jasne dávali najavo svoje sympatie k vietnamskému hnutiu za slobodu. Aj keď sympatizovali s vietnamským hnutím za slobodu a boli proti Francúzom, neznamenalo to, že boli za šírenie komunizmu, ich postoje len vychádzali z aktuálnej politiky Spojených štátov v tom období.

Na jeseň roku 1945 sa vo Vietname objavilo niekoľko armád, pričom každá z nich mala inú úlohu, v prípade čínskej a britskej išlo o odzborjenie japonských vojenských jednotiek. Úloha Britov a Číňanov mala byť dočasná, no armáda Viêt Minhu sa snažila čo najlepšie pripraviť pred opätovným príchodom bývalého kolonizátora tým, že sa snažili odobrať zbrane japonským vojskám a aspoň čiastočne uplatiť čínske vedenie. V tejto situácii sa do regiónu začali vracieť jednotky Francúzska, ktoré v nasledujúcom období chceli nadobudnúť svoje postavenie, ktoré stratili. Ich opätovný návrat sťažovalo niekoľko faktorov, medzi ktorými bolo vyhlásenie VDR, povstalecké akcie na území Vietnamu, v neposlednom rade vtedajšia politika Spojených štátov a prítomnosť čínskych vojsk na severe.

IV. Vojensko-politické dianie v prvej polovici roku 1946 vo Vietname

IV.1. Nová vláda a voľby na začiatku roku 1946

Po vyhlásení nezávislosti a príchodu čínskych vojsk na sever začal tlak na vládu zloženú z predstaviteľov Viêt Minhu a Komunistickej strany Indočíny (KSI). Tlak bol najmä zo strany Čankajška, aby boli vo vláde zastúpené aj vietnamské nacionalistické strany. V tej dobe boli vo Vietname aktívne dve strany, ktoré môžeme označiť za národné: jednalo sa o Vietnamskú národnú stranu (Viêt Nam Quốc Dân Đảng) a Vietnamskú revolučnú ligu (Đông Minh Hội).³⁰ Hočimin ako najvyšší predstaviteľ s nimi rokoval a ešte pred voľbami sa dohodol, že tieto dve strany v Národnom zhromaždení získajú 70 kresiel a zastúpenie vo vláde, pričom Viêt Minh bude mať dominantné postavenie.³¹

³⁰ Celý názov Đông Minh Hội znie Viêt Nam cách mệnh đồng Minh Hội.

³¹ Komunistická strana Indočíny prešla počas jesene roku 1945 do ilegality.

Voľby sa mali konať pôvodne koncom roka 1945, termín bol stanovený na 23. december 1945. Avšak po rokovaníach s národnými stranami bol termín presunutý až na 6. január nasledujúceho roku. Odklad bol spôsobený námietkami opozičných strán pre nedostatok času na prípravu a takisto aj tlakom vyvíjaným čínskymi nacionalistami.

Pred voľbami Hočimin už 1. januára 1946 predstavil novú vládu, ktorá sa skladala z predstaviteľov Việť Minhu a vietnamských národnárov. Voľby, ktoré sa konali o päť dní neskôr, boli vlastne prvé v dejinách Vietnamu. Hoci sa odohrávali len na území, ktoré ovládal Việť Minh, bola zaznamenaná obrovská účasť a jednoznačné víťazstvo Việť Minhu. Tieto voľby sa odohrali bez väčších incidentov a prebehli v klude, podľa Võ Nguyễn Giáp³² sa účasť pohybovala okolo 90%.³³ Vietnamsky písané dejiny Vietnamu hodnotia prvé voľby ako moment, kedy sa zvýšila prestíž VDR v štáte a vo svete a narástol pocit patriotizmu a národnej hrdosti v dobe novej revolúcie.³⁴ V každom prípade, aj keď sa jednalo o prvé voľby vo vietnamskej histórii, išlo o voľby zmanipulované, pretože jednotlivé strany sa dohodli na výsledku už pred samotným konaním volieb.³⁵

IV.2. Odchod čínskych a britských vojsk

Vláda VDR sa okrem vnútroštátnych záležitostí musela vysporiadať s návratom Francúzov do Indočíny a následnými problémami pri prevzatí kontroly od čínskych a britských jednotiek. Francúzi po svojom príchode späť do Indočíny neboli nadšení prítomnosťou čínskych vojsk na severe od 16. rovnobežky, pretože Číňania na severe viac drancovali, ako odzbrojovali japonské vojská. Francúzska strana rokovala s čínskym GMD o možnom presunutí svojich vojsk späť do Číny a prenechaní severu bývalému kolonizátorovi.

Čínsky súhlas s prenechaním severnej Indočíny bol po niekoľkých rokovaníach dosiahnutý v januári 1946, no všetko bolo na dohodách medzi francúzskou a čínskou vládou. Zmluva bola uzatvorená 28. februára 1946. Francúzsko sa muselo na základe tejto zmluvy zrieknuť svojich dŕžav v Číne,³⁶ ktoré boli v Šanghaji, Tianjine, Hankoue a Kantone. Čínske vojská

---

³² Võ Nguyễn Giáp (25. august 1911-) vietnamský generál, politik a žurnalista.

³³ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 290.

³⁴ Nguyễn Đình Lễ (chủ biên), Trương Hữu Quýnh, Nguyễn Cảnh Minh, Đào Tố Uyên, Trần Bá Đệ, Nguyễn Nhọc Cơ: *Lịch sử Việt Nam (Từ Nguồn Gốc Đến Ngày Nay)*. NXB Đại Học Quốc Gia Hà Nội, Hà Nội 1998. (Nguyễn Đình Lễ (ed.): *Dejiny Vietnamu od počiatkov po súčasnosť*) s. 357.

³⁵ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 290.

³⁶ Ostatné západné mocnosti tak učinili behom roku 1943.

museli uvoľniť územie medzi 1. a 16. marcom 1946 pre francúzske oddiely. No napriek tomu, sa ich odchod presúval až do polovice júna, pretože zo svojej prítomnosti a rabovania v krajine mali náležitý zisk.

V priebehu obdobia, keď sa Číňania stiahli späť, začali z Vietnamu takisto odchádzať britské vojská. Briti odišli po 4. marci 1946 a prenechali juh výhradne Francúzom. Kontrolu nad Laosom Francúzi obnovili v apríli a máji 1946, kedy sa francúzske vojská znovu vrátili do Vientiane. Postupným ovládnutím Indočíny opäť získali Francúzi formálnu moc nad svojou bývalou dňžavou. Tento proces bol zdĺhavou záležitosťou vzhľadom na partizánske akcie zo strany Viêt Minhu.

Príchod Francúzov na sever však nebol jednoduchou záležitosťou, s ktorou sa museli stotožniť jednak Francúzi i vietnamská vláda. Vláda VDR sa spočiatku nevedela vysporiadať so skutočnosťou, ako prijať francúzske vojská na severe tak, aby bola zachovaná nezávislosť. Časť vietnamskej vlády a predstavitelia Viêt Minhu presadzovali odpor, no Hočimin bol za dohodu. Zjednocujúcim človekom bol v tomto prípade Sainteny,³⁷ ktorý rokoval s Hočiminom a výsledné dohody³⁸ predložil v Saigone Leclercovi, ktorý s nimi súhlasil. Aspoň na čas bol konflikt oddialený. Za dohody bol Hočimin svojimi spolupracovníkmi kritizovaný, že umožnil návrat Francúzom. VDR sa mala stať súčasťou Indočínskej únie, štátom s vlastným parlamentom, armádou a financiami, ale požiadavka na samostatnú zahraničnú politiku bola zamietnutá. Vo vláde boli rôzne názory na prijatie dohody, sám Hočimin bol vo veľkej dileme, ako vysvetliť ľuďom návrat Francúzov, lebo si bol vedomý slabosti Viêt Minhu v porovnaní s Francúzmi. Niektorí predstavitelia dokonca opätovne žiadali čínsku pomoc, s čím nesúhlasil Hočimin a poukazoval na udalosti, ktoré sa odohrali s príchodom Číňanov, pričom argumentoval tým, že Francúzi sú tam len dočasne a prisľúbili Hočiminovi istú formu nezávislosti VDR vrámci Francúzskej únie.

---

³⁷ Sainteny bol v tomto období už menovaným splnomocnencom Francúzskej republiky pre Tonkin, ktorého menoval vysoký komisár d'Argenlieu.

³⁸ Text Dohody o nezávislosti Vietnamu z marca 1946 v prílohe na strane 64.

V. Smerovanie ku konfliktu

V.1. Konferencia v Đà Lạt

Po dohode medzi VDR a Francúzskom nastalo obdobie, v ktorom bola situácia riešená iba dočasne. VDR sa stala súčasťou Francúzskej Indočíny, ale nebola nezávislá, ako si niektorí predstavitelia prvotne predstavovali. Nachádzala sa vo fáze, kedy ju neakceptovali ako suverénny štát žiadne štáty, s výnimkou Francúzska. S dohodou, ktorú podpísal Sainteny a Hočimin, nebol spokojný vysoký komisár d'Argenlieu, ktorý sarkasticky poznamenával, že veliteľia expedičného zboru budú radšej vyjednávať než bojovať.³⁹ Následne rozhovory pokračovali a boli navrhnuté stretnutia v horskom centre Đà Lạt.

Konferencia v Đà Lạt sa po dohodách začala 17. apríla 1946 a trvala až do 11. mája 1946.⁴⁰ Tieto jednanie prebiehali na základe zmluvy medzi Hočiminom a Saintenym zo 6. marca 1946, s ktorou nebol spokojný D'Argenlieu. Spokojní neboli ani zástupcovia VDR, a tak sa mali konať jednanie ako upresniť pozíciu VDR v rámci Francúzskej Indočíny a Francúzskej únie. Za vietnamskú stranu sa jednaní zúčastnili Võ Nguyên Giáp a Nguyễn Tường Tam (pôvodné meno slávneho spisovateľa 20. storočia Nhất Linh – predstaviteľ národnej strany). Vietnamská delegácia nebola pripravená akceptovať členstvo VDR ani v jednom zoskupení. Požiadavkou vietnamskej strany bolo, aby VDR bola v rámci zoskupení suverénny štát. Počas rokovaní v Đà Lạt sa malo jednať o piatich otázkach: zastavenie bojov a vytvorenie priaznivého politického prostredia, otázka diplomacie Vietnamu, otázka Francúzskej únie, Indočínskej federácie, referenda a zjednotenie celého Vietnamu.⁴¹ Napriek tomu admirál D'Argenlieu sledoval iné ciele. Na konferencii D'Argenlieu hovoril o situácii v Kočičíne, kde zároveň v tom čase pripravoval veci na vyhlásenie jej samostatného štátu v rámci francúzskych zoskupení v Indočíne. Vietnamská strana o tom hovoriť veľmi nechcela, a hoci už existovala dohoda o zastavení paľby, boje stále pokračovali.

---

³⁹ Champuis, Oscar: *The last emperors of Vietnam. From Tu Duc to Bao Dai*. London: Greenwood press westort Connecticut, 2000. s. 144.

⁴⁰ *Ngoại giao Việt Nam 1945-2000*. Hà Nội: NXB chính trị quốc gia, 2005. (Diplomacia Vietnamu v rokoch 1945 až 2000). s. 75.

⁴¹ *Ngoại giao Việt Nam 1945-2000*. Hà Nội: NXB chính trị quốc gia, 2005. (Diplomacia Vietnamu v rokoch 1945 až 2000). s. 75.

Konferencia skončila podľa vietnamského zástupcu krachom, pretože nebola dosiahnutá žiadna požiadavka z programu.⁴² Jednania nepriniesli žiadny konkrétny výsledok. Ešte pred týmto stretnutím boli francúzska a vietnamská strana dohodnuté na konferencii mimo Vietnam, na konferencii vo Francúzsku, kde Hočimin dúfal, že verejná mienka bude ovplyvnená priaznivo.

Po skrachovaných jednaniach sa d'Argenlieu stretol s Hočiminom a požiadaval ho o odloženie odchodu do Francúzska, nakoľko sa v krajine konali voľby. Zároveň pohrozil vytvorením nezávislej Kočinčiny, čo bolo v rozpore s dohodou zo 6. marca 1946 medzi Hočiminom a Saintenym.⁴³ K vytvoreniu samotnej Kočinčiny došlo 30. mája 1946. Bol to štát, ktorý mal vlastnú vládu s vlastnými ministrami, ale oficiálne bola Republika Kočinčina vyhlásená až 1. júna 1946, kedy už bola vietnamská delegácia vo Francúzsku.

Na pochopenie d'Argenlieuho politiky treba brať do úvahy jeho minulosť, pretože to bol človek, ktorý za zasadzoval za zachovanie koloniálneho panstva a nebral do úvahy žiadne pokusy o vytváranie samostatných štátov. D'Argenlieu vyhlásil Republiku Kočinčina bez vedomia Paríža a samotný Hočimin to komentoval tak, že muselo dôjsť k nedorozumeniu.⁴⁴ Kočinčina bola síce navonok úplne suverénna, ale v podstate sa jednalo o bábkový štát Francúzska. Pre Hočimina to znamenalo ďalšie problémy vo Vietname, kde vláda VDR stratila kontrolu nad oblasťou juhu. Hoci je táto udalosť významným medzníkom vo vývoji v Indočíne, vietnamské zdroje sa k tejto problematike vôbec nevyjadrujú, pretože Republiku Kočinčina považujú za len za nástroj francúzskej politiky v Indočíne.

V.2. Konferencia vo Fontainebleu

Konferencia vo Fontainebleu bola dohodnutá ešte pred konferenciou v Đà Lạt. Cieľom rokovaní bolo upokojiť situáciu v Indočíne a nastoliť poriadok. Admirál d'Argenlieu nebol spokojný s výsledkami dohody medzi Hočiminom a Saintenym a tak sa snažil tvoriť svoju politiku, medzi tým odišla do Francúzska vietnamská delegácia vedená Phạm Văn Đòngom,⁴⁵ pričom do Francúzska odišiel aj Hočimin, ktorý bol hosťom Francúzskej republiky.

---

⁴² Lancaster, Donald: *The Emacipation of French Indo-China*. London: Oxford university press, 1961. s. 155.

⁴³ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 302.

⁴⁴ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II*. London: Pall Mall Press, 1967. s. 389.

⁴⁵ Phạm Văn Đòng (1. marec 1906 – 29. apríl 2000), vietnamský diplomat a politik, neskorší premier VDR (1955-1975) a VSR (1976-1987)

Situácia vo Francúzsku po príchode Hočimína a Phạm Văn Đônga bola trochu neprehľadná, v krajine sa konali voľby (2. júna 1946), v ktorých vyhrali konzervatívci na čele s Georgesom Bidaultom a začali vládnuť od 26. júna 1946, pričom začiatok konferencie bol naplánovaný na začiatok júla.

Konferencia začala 6. júla 1946, za francúzsku stranu bol poverený hlavný vyjednávač Max André, ktorý nahradil admirála d'Argenlieua, pretože ten bol tejto úlohy zbavený, nakoľko hrozil konflikt medzi ním a Vietnamcami. Admirál v tom čase riadil svoju agendu v Indočíne, kde sa medzi tým 1. júla 1946 ujal vlády nad Kočičínou kabinet vedený Nguyễn Văn Thinhom.

Jednania sa konali celé leto. Programom konferencie bolo definovanie VDR v rámci Francúzskej únie⁴⁶ a Francúzskej Indočíny.⁴⁷ Témy rokovaní boli teda v podstate rovnaké ako na predchádzajúcich rokovaníach v Đà Lạte. Program takisto obsahoval päť bodov rokovania: vstup Vietnamu do Francúzskej únie a diplomatické vzťahy Vietnamu s cudzími štátmi, Indočínska federácia, zjednotenie všetkých troch častí Vietnamu a referendum, ekonomické a kultúrne záujmy Francúzska a návrh francúzsko-vietnamskej dohody.⁴⁸ Rovnako ako v Đà Lạte sa jednania nepohli z miesta. Francúzi odmietli uznať nezávislú VDR, pretože zástupcovia VDR žiadali úplnú nezávislosť od Francúzska a to sa zase nechcelo úplne vzdať svojho postavenia v Indočíne, vrátane Vietnamu. Dátum referenda o štatúte Kočičíny nebol takisto stanovený. Behom jednaní ešte admirál d'Argenlieu zvolal druhú konferenciu do Đà Lạta, kde boli pozvané všetky celky Francúzskej Indočíny okrem VDR, ktorá bola ovládaná Việt Minhom, pretože d'Argenlieu odmietal uznať VDR ako suverénny štát. Vysoký komisár d'Argenlieu jednal v Indočíne na vlastnú päsť a správy o jeho počínaní postupne prichádzali do Francúzska. Zámerom Thierryho d'Argenlieua bolo vytvoriť federáciu indočínskych štátov, ktorá by zahŕňala Kočičínu, južný Annam a Centrálnu vrchovinu, Kambodžu a Laos.⁴⁹ Tieto všetky fakty spôsobili, že ďalšia konferencia skončila krachom. Vietnamská delegácia nakoniec jednania opustila, pretože Phạm Văn

---

⁴⁶ Francúzska únia bola ustanovená Štvrtou Francúzskou republikou na základe Francúzskej ústavy z 27. októbra 1946. Francúzska únia trvala do roku 1958 a bola vytvorená ako politický celok združujúci francúzske džžavy vo svete a mala nahradit' pôvodný francúzsky koloniálny model.

⁴⁷ Francúzska Indočina (1887-1954), časť francúzskeho koloniálneho panstva. Z politického hľadiska sa jednalo federáciu 4 protektorátov (Tonkin, Annam, Laos, Kambodža) a jednej kolónie (Kočičína), s hlavným mestom Hanoj.

⁴⁸ *Ngoại giao Việt Nam 1945-2000*. Hà Nội: NXB chính trị quốc gia, 2005. (Diplomacia Vietnamu v rokoch 1945 až 2000). s. 77.

⁴⁹ Duiker, William J.: *Ho Chi Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 307.

Đông odmietol ďalej rokovať a 14. septembra 1946 sa vrátila späť celá delegácia do Vietnamu.

Hočimin sa síce rokovaní nezúčastňoval a nevedol vietnamskú delegáciu, ale bol hosťom Francúzskej republiky a ako prezident VDR podpísal 14. septembra 1946 s ministrom kolónií Mariusom Moutetom dokument označovaný ako *modus vivendi*,⁵⁰ predchádzali tomu rokovania z Hočiminovej iniciatívy, pretože sa nechcel vrátiť naspäť do Vietnamu s prázdnyimi rukami, a tak podpísal aspoň dokument, ktorý Vietnamcom nič nepriniesol, skôr prospel Francúzom v ich ďalšom pôsobení v Indočíne. Keď Hočimin odchádzal po podpise od Saintenyho, tak to okomentoval slovami: „...že si podpísal rozsudok smrti.“⁵¹ Dohoda, ktorú Hočimin podpísal, potvrdzovala Francúzom ich pozíciu v Indočíne a ich ekonomické i kultúrne záujmy v tejto oblasti. Francúzsko odmietlo usporiadať referendum v Kočičíne a zaviazalo sa spolupracovať VDR. Jediné, čo Hočimin dosiahol, bol iba ďalší sľub na rokovania, ktoré sa mali konať do januára 1947 a mali znamenať konečnú dohodu.⁵² Dohody, ktoré podpísal Hočimin vo Francúzsku, ukazujú do určitej miery jeho odhodlanie. Ako uvádza Tucker: „*Hočimin bol pravdepodobne skôr patriot než komunista.*“⁵³

V.3. Politická situácia na jeseň v roku 1946

Prezident Hočimin opustil Paríž 16. septembra 1946 a do Vietnamu sa vrátil 20. októbra, sedemnást dní po príchode delegácie, ktorá bola poverená vyjednávaním vo Fontainebleu. Delegácia bola doma privítaná búrlivo, ale ani ona samotná a ani vláda ešte nevedeli o dohode Hočimina s Francúzmi. Hočimin bol privítaný viac entuziasticky ako delegácia, pričom ľudové demonštrácie sa zväčšovali od Hanoja po Hải Phòng.⁵⁴

Počas rokovaní vo Francúzsku obe strany zbrojili a pripravovali sa na prípadný vojenský konflikt. Võ Nguyên Giáp, veliteľ vietnamskej armády, počas Hočiminovej neprítomnosti zväčšoval armádu a po návrate Hočimina velil už 60 000 ozbrojeným mužom. Hočimin sa po svojom návrate z Francúzska opäť ujal vedúcej úlohy vo vláde a na čele štátu. Počas jeho

---

⁵⁰ V diplomatickom jazyku sa jedná o dočasnú dohodu medzi dvoma stranami pred podpísaním konečnej dohody.

⁵¹ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 311.

⁵² Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II*. London: Pall Mall Press, 1967. s. 394.

⁵³ Tucker, Spencer C.: *Vietnam*. Kentucky: The University Press of Kentucky, 1999. s. 46.

⁵⁴ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Political History*. New York: Frederick A. Praeger, 1968. s. 254.

neprítomnosti vo Vietname sa posilnilo postavenie Võ Nguyên Giáp, ktorý vykonával funkciu ministra vnútra, zároveň bol aj najsilnejším človekom vo vláde a stál v čele Việť Minhu.⁵⁵ Hočimn mal názory menej radikálne ako Võ Nguyên Giáp a chcel predovšetkým vyjednávať, zatiaľ čo Võ Nguyên Giáp preferoval riešenie problémov vojenskou cestou.

Situácia, ktorá nastala po podpísaní modusu vivendi, viedla k nepokojom, vyvolaným či už Francúzmi alebo Vietnamcami, čím obe strany dávali jasne najavo nespokojnosť s prebehnutými jednami vo Francúzsku. Po svojom príchode sa Hočimin snažil poukázať hlavne na význam obyčajných ľudí, ktorí mali zohrať najdôležitejšiu úlohu v prípade konflikte, a tým sa zľahčoval význam modusu vivendi. Svedčí o tom jeho výrok: „*Slávnostne vám prisahám*“ sľuboval, „*že s vašim nadšením, s nadšením celého ľudu tejto krajiny, vrátia sa náš juh do náručia rodnej zeme.*“⁵⁶

Ešte počas leta 1946 vo Vietname dochádzalo k mnohým udalostiam a to na poli vojenskom i politickom. Vojenské napätie sa stupňovalo a dochádzalo k mnohým stretom medzi Francúzmi a Vietnamcami. Ešte na jar roku 1946 bol na Saitenyho miesto dosadený generál Morlière, ktorý bol známy hlavne pod svojou prezývkou „generál ultimát“,⁵⁷ vďaka svojim ultimátam pre páchatel'ov, ktorí boli zadržaní po vojenských akciách. Zásadným problémom bolo aj duálne rozdelenie kontroly na severe, kde časť ovládal Việť Minh a časť Francúzi.⁵⁸ Juh krajiny bol opäť pod vládou Francúzov, nakoľko Kočinčina bola síce navonok nezávislý štát, ale v skutočnosti ju ovládali práve Francúzi.

Po Hočiminovom návrate sa mala prijať nová ústava a zvoliť nová vláda. Reštrukturalizácia vlády prebehla práve po jeho návrate a boli v nej zastúpené aj pročínske strany (nacionalistické strany), ktoré vo vláde zastupovali piati ministri. Národné zhromaždenie sa zišlo 28. októbra 1946 za účelom zvolenia novej vlády a prijatia ústavy. Zhromaždenie poverilo zložením novej vlády Hočimina, táto udalosť bola očakávaná, nakoľko opozícia bola minimálna. Hočimin prevzal v novej vláde funkciu ministra zahraničných vecí a Võ Nguyên Giáp sa stal ministrom národnej obrany.⁵⁹ Dňa 9. novembra 1946 schválil parlament návrh

---

⁵⁵ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II.* London: Pall Mall Press, 1967. s. 403.

⁵⁶ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis.* Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 315.

⁵⁷ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis.* Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 313.

⁵⁸ dostupné na <http://indochine54.free.fr/hist/begin.html#top>

⁵⁹ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II.* London: Pall Mall Press, 1967. s. 406.

ústavy,⁶⁰ ktorú vypracovala komisia poverená parlamentom. Jednou z ďalších vecí schválených parlamentom bol aj oficiálny názov štátu Vietnamská demokratická republika,⁶¹ ktorá sa skladala z troch častí vrátane Kočinčiny.⁶² Politické udalosti mali len posilniť moc komunistov, ktorí mali najmenšie zastúpenie v Národnom zhromaždení, ale vo vláde mali najväčší vplyv, pretože Viêt Minh bol ovládaný komunistami a ten mal väčšinu vo vládnom kabinete.

Vláda Vietnamskej demokratickej republiky si politickými zmenami nachystala možné pozície pre potencionálny konflikt. Na juhu dochádzalo k ozbrojeným stretom medzi Viêt Minhom a francúzskymi jednotkami. Výraznú úlohu vo vojenských akciách v prvej indočínskej vojne a neskôr aj v konflikte s USA, ktorý je označovaný ako vietnamská vojna, zohrali nové sekty.⁶³ Jednalo sa hlavne o dve najvýznamnejšie, ktorými boli sekty Hòa Hảo⁶⁴ a Cao Đài.⁶⁵ Obe tieto sekty od začiatku odmietali s Viêt Minhom spolupracovať a bojovali proti nemu. Naopak obe sekty spolupracovali s Francúzmi, s Japoncami a neskôr aj s Američanmi, za čo boli po skončení konfliktu perzekvované. Joseph Buttinger používa pre tieto nábožensko-politické organizácie označenie antikomunistické sekty.⁶⁶ Dôležité je spomenúť, že Hòa Hảo a Cao Đài vznikli v Kočinčine, kde mali aj svoje centrá a tým pádom ešte viac sťažovali Viêt Minhu boj na tomto území.

V.4. Situácia v novembri 1946 a incident v Hải Phòngu

K zastaveniu paľby medzi Francúzmi a Viêt Minhom došlo v priebehu zasadania Národného zhromaždenia, toto bola jedna z požiadaviek modusu vivendi. Z dohody, ktorú podpísal Hočimin vo Francúzsku, malo byť realizovaných viac požiadaviek, ale dohodli sa iba na presunutí rokovaní. Situácia vo Vietname sa začala vyhrcovať v novembri 1946. Obe strany boli v napätí a očakával sa väčší stret, hoci oficiálne medzi oboma stranami bolo prímerie,

---

⁶⁰ Lancaster, Donald: *The Emancipation of French Indo-China*. London: Oxford university press, 1961. s. 169.

⁶¹ oficiálny názov vo vietnamčine Viêt Nam Dân Chủ Cộng Hòa.

⁶² Sever Bắc Bộ, Stred Trung Bộ a Juh Nam Bộ.

⁶³ Okrem týchto siek mal problém v spolupráci Viêt Minh i etnickými menšinami, ktoré boli väčšinou profrancúzske, tým pádom malo vietnamské odbojové hnutie sťažené podmienky i v horách, ktoré väčšinou boli obývané práve menšinami.

⁶⁴ Téma a rozsah tejto práce nedovoľujú sa venovať učeniu sekty Hoa Hao. Základné informácie o tomto náboženstve na <http://hoahao.org/>.

⁶⁵ viac na <http://www.caodai.org/pages/?pageID=1> Celý názov: *Cao Đài Tiên Ông Đại Bồ Tát Ma-ha-tát* (Chữ Nôm: 高臺天皇大菩薩摩訶薩)

⁶⁶ Buttinger, Joseph: *A Dragon Defiant. A Short History of Vietnam*. London: David & Charles Newton Abbot, 1973. s. 81.

k menším stretom dochádzalo stále. V novembri 1946 Francúzi poslali vyšetrovaciu komisiu do Lạng Sơn, aby prešetrila masový hrob, kde boli francúzski vojaci zabití Japoncami z druhej svetovej vojny. Pri presune komisie 20. novembra tu došlo k stretu vojsk a obe strany sa obvinili zo zodpovednosti za tento incident.⁶⁷ Francúzi v tomto strete boli úspešnejší a mesto ovládli. Stret v Lạng Sơn v novembri 1946 však nebol prelomovým, tým bol incident v Hải Phòngu, ktorý sa odohral v rovnakom čase.

Udalosti, ktoré sa udiali v Hải Phòngu medzi 20. až 23. novembrom 1946, zosilnili napätie v regióne. Hải Phòng bol prístavom, v ktorom sa pašovali veci z Číny pre Việt Minh, a zároveň tu kotvilo francúzske loďstvo. V skorých ranných hodinách francúzska loď zadržala čínsku džunku, ktorá prevážala pašované palivo určené pre vietnamskú armádu.⁶⁸ Pri vchádzaní do prístavu francúzska loď vliekla zadržanú loď, na ktorú začali páliť vietnamské ozbrojené zložky. Medzitým vietnamské milície zatkli troch francúzskych vojakov pri paľbe v Hải Phòngu. Francúzsky plukovník Colonel Dèbes v Hải Phòngu sa rozhodol oslobodiť svojich vojakov pomocou sily a v meste vypukli tvrdé boje. Francúzske jednotky rýchlo ovládli časti mesta. Nasledujúce jednanie ale viedli k dohode, že sa vrátia na pôvodné miesta. Francúzi síce vrátili pôvodné štvrte Vietnamcom, ale nesúhlasili s návratom Việt Minhu do mesta. Francúzsky generál Morlière si uvedomoval, že incident môže spustiť vážnejší, všeobecný konflikt,⁶⁹ a preto bol opatrný.

Napätie sa zostrojalo a Hočimin navrhol jednanie o urovaní situácie. Vysoký komisár d'Argenlieu bol v tej dobe vo Francúzsku a snažil sa získať súhlas na vojenské obsadenie severného Vietnamu. Jedným z ďalších problémov bolo obsadenie hãiphôngského prístavu francúzskou flotilou, pretože Hải Phòng zohrával strategické miesto v Tonkinskom zálive. Generál Valluy informoval Lacharrieho a generála Morlièria, že Hočiminov návrh na otvorenie jednaní bude akceptovaný len za dodržania dvoch podmienok: okamžitá evakuácia vietnamských ozbrojených síl z Hải Phòngu a úplná francúzska vojenská kontrola nad hãiphôngským regiónom. Znamenalo by to, že Hải Phòng bude jediným prístavom v rukách Francúzov na severe. Tieto požiadavky však boli pre Việt Minh neprijateľné.⁷⁰

---

⁶⁷ Tucker, Spencer C.: *Vietnam*. Kentucky: The University Press of Kentucky, 1999. s. 46.

⁶⁸ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 317.

⁶⁹ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II*. London: Pall Mall Press, 1967. s. 426.

⁷⁰ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II*. London: Pall Mall Press, 1967. s. 426.

Po rokovaniach a dohadoch na francúzskej strane bolo dňa 23. novembra vydané ultimátum, v ktorom žiadali Vietnamcov, aby opustili čínsku štvrť v Hải Phòngu a následne sa vzdali. Keď ultimátum do dvoch hodín nespĺnili, Francúzi začali s obsadzovaním čínskej štvrte.⁷¹ Oblasť bola bombardovaná a okolité časti mesta sa takisto ocitli pod paľbou. Civilisti začali utekať z mesta. Táto zrážka sa nezaobišla bez obetí, ktorých bolo podľa Francúzov nie viac ako šesť tisíc.⁷² Boje pokračovali do 28. novembra 1946, kedy sa Vietnamci vzdali. Việt Minh sa stiahol z mesta a začal sa pripravovať na dlhodobejší odpor.

Hảiphòngský incident mal za následok spustenie otvorenejších stretov medzi oboma stranami na severe Vietnamu. Joseph Buttinger poznamenáva, že vojna sa už neoficiálne začala týmto konfliktom,⁷³ ale za oficiálne vypuknutie konfliktu je považovaný dátum 19. december 1946 (kedy došlo k obsadzovaniu Hanoja francúzskymi jednotkami), ktorý uvádza tiež D.G.E. Hall.⁷⁴ V každom prípade je nutné zdôrazniť, že eskalácia napätia bola veľká a bolo len otázkou času, kedy vypukne otvorený konflikt.

Ešte počas incidentu v Hải Phòngu bol Sainteny menovaný splnomocneným guvernárom a zároveň nahradil generála Morlièria vo velení francúzskych jednotiek. Saintenyho úloha bola rokovať o situácii a dospieť hlavne k politickému konsenzu, ktorého zástancom bola aj francúzska vláda na čele so socialistom Léonom Blumom. Sainteny bol povolaný a menovaný do funkcie hlavne pre svoj dobrý vzťah s Hočiminom. Ešte v priebehu decembra bola francúzska vláda informovaná o možných krokoch, ktoré navrhoval sám Sainteny. Sainteny osobne preferoval politické riešenie, ale vietnamská strana po strete v Hải Phòngu predpokladala dlhodobejší konflikt, o čom svedčilo zbrojenie armády⁷⁵ a neúspešné rozhovory oboch strán o bezpečnosti krajiny. Vojna sa tak stávala nevyhnutná, hoci Hočimin viac krát vyhlasoval, že ani jedna strana si nemôže dovoliť vojnu a chce mier.⁷⁶ Hočimin sa skôr snažil oddialiť možný konflikt, nakoľko vedel, že Francúzi sú na tom so zabezpečením zbraní a zásobovaním lepšie. Naopak Francúzi si boli vedomí svojej prevahy a tú chceli využiť a zaistiť si svoje postavenie v Indočíne.

---

⁷¹ Lancaster, Donald: *The Emancipation of French Indo-China*. London: Oxford university press, 1961. s. 171.

⁷² Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II*. London: Pall Mall Press, 1967. s. 428.

⁷³ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II*. London: Pall Mall Press, 1967. s. 429.

⁷⁴ Hall: D.G.E.: *A History of South-East Asia*. London: Macmillan, 1955. s. 714.

⁷⁵ Duiker, William J.: *Ho Chi Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 321.

⁷⁶ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Political History*. New York: Frederick A. Praeger, 1968. s. 267.

V.5. Hanojský incident

Hlavný veliteľ vietnamských vojsk Võ Nguyên Giáp dobre vedel, že Hanoj nemôže byť logistickým centrom, a tak začal bojové jednotky presúvať mimo hlavného mesta. Francúzi po návrate Saintenyho opäť poverili Morlièra vojenskou funkciou a začali ničiť barikády, ktoré postavil Viêt Minh v severnom Vietname.

Rozhodujúce dni pre vypuknutie vojny sa stali 17.-19. december 1946. Francúzska armáda začala obsadzovať Hanoj, ničiť barikády a zároveň vyhlásila niekoľko ultimát podľa ktorých sa nesmeli objaviť žiadne ďalšie opevnenia. Ochranu mesta prebrali Francúzi, aby zabránili vietnamskej armáde akékoľvek prípravy na vojnu.⁷⁷ Francúzska strana týmto gestom demonštrovala, že preberá moc nad hlavným mestom.

Napätie v Hanoji bolo v uvedených dňoch veľké a obe strany sa navzájom provokovali vojenskými stretmi. Dňa 19. decembra 1946 vo večerných hodinách o ôsmej⁷⁸ začal Viêt Minh útočiť na francúzske budovy v Hanoji, hneď na začiatku zaútočili na mestskú elektrárňu, aby mesto odpojili od elektriny. V meste začali teroristické akcie proti francúzskym civilistom vedené Viêt Minhom. Incidenty v Hanoji podnietili vznik prvej indočínskej vojny. Hočimin vydržal v Hanoji do posledných momentov a ešte 19. decembra 1946 vyzval národ k obrane vlasti:

„Udrela hodina boja. Musíme obetovať aj poslednú kvapku krvi pri obrane našej krajiny. A hoci budeme musieť znášať ťažké strádanie a utrpenie, sme rozhodnutí obetovať všetko. Náš ľud zvíťazí.“⁷⁹

Prezident Hočimin sa ešte snažil vyhnúť vojne, zatiaľ čo velenie Viêt Minhu viedlo teroristické akcie proti Francúzom. Hočimin preto poslal francúzskej strane svoje požiadavky, ale keď nedostal žiadnu odpoveď, dňa 21. decembra 1946 vyhlásil „úplnú vojnu za nezávislosť.“⁸⁰ Začal sa tak vojenský konflikt, ktorý mal rozhodnúť o budúcnosti Indočíny.

⁷⁷ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 322.

⁷⁸ Champuis, Oscar: *The last emperors of Vietnam. From Tu Duc to Bao Dai*. str 150

⁷⁹ Nguyen Khac Vien: *Dejiny Vietnamu*. Bratislava: Pravda, 1978. s. 243.

⁸⁰ Champuis Champuis, Oscar: *The The last emperors of Vietnam. From Tu Duc to Bao Dai*. London: Greenwood press westort Connecticut, 2000. s. 150.

Týmto momentom vypukla vojna, ktorá oficiálne trvala nasledujúcich osem rokov (19. december 1946 – 1. august 1954), ale v skutočnosti otvorené vojenské strety trvali od opätovného príchodu francúzskych vojsk späť do Indočíny (1945).

Spencer Tucker poznamenáva, že konflikt, ktorý sa odohral v Indočíne v druhej polovici 20. storočia môžeme označiť ako „druhú tridsať ročnú vojnu“ a prvú vojnu v Indočíne za jej prvú fázu.⁸¹ Pri oficiálnych interpretáciách je treba zdôrazniť, že prakticky vo vojnovom stave boli Francúzsko a VDR neoficiálne už od septembra 1945. Výsledky modusu vivendi podpísaným Hočiminom riešili iba dočasnú situáciu. Francúzsky vyprovokovaný útok v Hái Phòngu a následne útok Viêt Minhu na Hanoj boli len vyvrcholením situácie a vítanou príležitosťou pre Francúzov, ako oficiálne zahájiť vojnu a posilniť tak svoju moc vojenskou cestou.

VI. Vojensko-politická situácia v rokoch 1946-1950

VI.1. Vojenská politika Viêt Minhu

Množstvo historikov, ktorí píšu o Indočínskej vojne, uvádza výrok Hočimina ešte z Paríža v roku 1946 pre Davidova Schoenbruna dopisovateľovi pre New Your Times. Na otázku, ako bude vyzeráť prípadná vojna, odpovedal, že to bude „vojna medzi slonom a tigrom.“⁸² Týmto výrokom chcel Hočimin jasne demonštrovať, že sa nechce vzdať za žiadnu cenu a že Vietnamci sú pripravení na dlhú vojnu. K vyššie uvedenému výroku sa vyjadruje aj Marc Ferro, autor Dejín kolonizácií, ktorý konštatuje, že prvý indočínsky konflikt takto naozaj prebehol.⁸³

Od konca druhej svetovej vojny vo Francúzku silneli hlasy o udržaní si Indočíny z nožnej obavy spustenia „domino efektu“ aj v ďalších kolóniách. Hlavná obava francúzskej vlády spočívala v tom, že pokiaľ padne jedna kolónia, ostatné ju budú nasledovať. Francúzsko malo dominantné postavenie v Afrike, kde bola väčšina krajín v jeho koloniálnej správe. Ako poznamenal generál Jean de Lattre de Tassigny: „Až raz stratíme Tonkin, už nie sú prekážky

---

⁸¹ Tucker, Spencer C.: *Vietnam*. Kentucky: The University Press of Kentucky, 1999. s. 48.

⁸² tiež Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 325, Ferro, Marc: *Dějiny Kolonizácií, Od dobývání až po nezávislost 13.-20. století*. str. 346

⁸³ Ferro Ferro, Marc: *Dějiny Kolonizácií, Od dobývání až po nezávislost 13.-20. století*. Praha: NLN, 2007. s. 346.

po Suez.“⁸⁴ Z tohto výroku je jasné, aký význam mala Indočina pre Francúzsko a narastajúce obavy boli na mieste.

Útokom z 19. decembra sa Giáp rozhodol odplatiť ofenzívou v Tonkine, ktorá skončila zatlačením Viêt Minhu do oblasti Viêt Bắc. Táto oblasť bola kolískou odboja. Po vypuknutí vojny tu našiel útočisko i Hočimin a aj stranícke vedenie, kde žili v primitívnych podmienkach. Giáp bojoval proti Francúzom niekoľkými spôsobmi: na severe to bola armáda, v strednom a južnom Vietname to boli hlavne propagácie komunizmu a teroristické akcie. Vo vedení vojny uprednostňoval Giáp etapy ľudovej vojny z doktríny podľa Mao Zedonga,⁸⁵ ktoré sa vo vojne v Indočíne naplnili.

Rozdiel medzi Francúzmi a Viêt Minhom vo vedení vojny bol zreteľný od začiatku. Zatiaľ čo Vietnamci používali ideológiu a teroristické akcie, Francúzi viedli vojnu, ktorej velenie bolo ovplyvňované politickými náladami v domovskej krajine. Ako poznamenáva generál Salan: „rozhodnutie prevziať alebo neprevziať vojenské ťaženie ako také bolo jasne politickým aktom.“⁸⁶ Tieto primárne politické záležitosti Francúzska skôr napomáhali Viêt Minhu, nakoľko politika vo Francúzsku nebola stabilná a nedala sa predpovedať dopredu. To znamená, že sa konflikt predlžoval, tým Viêt Minh získaval čas a mohol sa lepšie pripraviť na gerilové útoky.

Armáda Viêt Minhu bola zložená hlavne z obyčajných ľudí,⁸⁷ bez rozdielu veku, ktorí boli schopní slúžiť národu. Jednalo sa väčšinou o jednoduchých dedičanov vo veku 18 až 55 rokov, ale nebolo neobvyklé využívať aj deti alebo starcov na rôzne nevojenské úlohy, ako boli doručovanie zásielok a pod. Armáda bola cvičená viesť partizánsky spôsob boja, pretože materiálne zabezpečenie bolo veľmi zlé. Situácia sa zmenila až po vyhlásení Čínskej ľudovej republiky (ČĽR) v roku 1949, kedy VDR získala spojenca priamo na svojej hranici a tým pádom aj materiálne zabezpečenie. Do vyhlásenia ČĽR sa vietnamská armáda v zásade

---

⁸⁴ Tucker, Spencer C.: *Vietnam*. Kentucky: The University Press of Kentucky, 1999. s. 48.

⁸⁵ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 325. Etapy ľudovej vojny podľa doktríny Mao Zedonga: Počas etapy prvej musia vojská zostať v defenzíve a nabrať silu v horách. Počas etapy druhej, až budú sily na oboch stranách relatívne vyrovnané, revolucionári vyjdú z úkrytov a nečakane zaútočia na nechránené základne nepriateľa. Počas tretej etapy bude všeobecná ofenzíva, v rámci nej sa zahájí konečný útok - štvrtá etapa a zaženie nepriateľa do mora. Podľa: Anglickej verzie prehlásenia z 22. decembra 1946, ktorá je obsiahnutá v *JPRS*, č. 50, 557, Translation on North Vietnam, č. 725, „Historic Documents of the ICP“.

⁸⁶ Champuis Champuis, Oscar: *The last emperors of Vietnam. From Tu Duc to Bao Dai*. London: Greenwood press westort Connecticut, 2000. s. 151.

⁸⁷ Tucker, Spencer C.: *Vietnam*. Kentucky: The University Press of Kentucky, 1999. s. 50.

vyhýbala priamym stretom s Francúzmi a sústreďovala sa skôr na gerilový spôsob boja, pretože nedisponovala takými zbraňami ako Francúzi.

VI. 2. Vojenská politika Francúzska

Ako bolo uvedené v predchádzajúcich kapitolách, francúzske postoje k udržaniu kolónie, vedenia ozbrojených konfliktov a neskôr vojny boli determinované politickými náladami v krajine a vládou, ktorá bola práve pri moci. V hodnotení francúzskej politiky by sa dalo súhlasiť s názorom Josepha Buttingera, ktorý opisuje francúzsku politiku voči Vietnamu ako nerozhodnú, váhavú a ako nevyriešenú záhadu.⁸⁸ Francúzsko po druhej svetovej vojne bolo v pozícii krajiny, v ktorej sa často menili vlády, a preto sa menili i názory na vedenie konfliktov. Na začiatku stretov s Viêt Minhom sa však francúzska vláda nemienila vzdať svojej kolónie.⁸⁹

Tak ako bola premenlivá politická nálada medzi Francúzmi k vedeniu vojny, rovnako tak bolo zdržanlivé financovanie konfliktu, na ktorom sa od roku 1950 stále viac podieľali Spojené štáty, pričom v poslednom roku konfliktu v roku 1954 bol rozpočet na indočínsku vojnu zo 73% hradený z amerických zdrojov.⁹⁰ Finančné obmedzenia na indočínsku vojnu francúzskou stranou v posledných rokoch konfliktu boli zapríčinené hlavne znechutením francúzskej verejnosti, čo sa odrazilo aj v politických kruhoch. Na tom je vidno, do akej miery sa menila francúzska politika počas konfliktu.

Významnú úlohu pri vedení vojny v Indočíne mala francúzska armáda, ktorej zložky niesli názov Francúzsky expedičný zbor na Ďalekom východe⁹¹ a jej opornou zložkou bola Cudzinecká légia,⁹² ktorá bojovala vo všetkých významných stretoch v prvej Indočínskej vojne.⁹³ Celkový počet vojakov sa menil od roku 1946 do roku 1954, pričom na začiatku to bolo 67 106 mužov a na konci konfliktu 183 945.⁹⁴ Cudzinecká légia bola zložená hlavne z Alžírčanov, Maročanov a Senegalčanov, ktorí tvorili počet okolo 54 tisíc a Indočíňanov,

---

⁸⁸ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II*. London: Pall Mall Press, 1967. s. 671.

⁸⁹ Socialistické vlády mali záujem o skoré ukončenie konfliktu a nemali chuť zaplietať sa vo vojne v Indočíne.

⁹⁰ Lê Mậu Hãn, Trần Bá Đệ, Nguyễn Văn Thư: *Đại cương lịch sử Việt Nam*. Tập III. Hà Nội, 2002. s. 87-88. (Všeobecné dejiny Vietnamu)

⁹¹ Corps expéditionnaire français en Extrême-Orient (CEFEO)

⁹² Légion étrangère

⁹³ http://french-foreign-legion.com/french_foreign_legion_history.html

⁹⁴ Tucker, Spencer C.: *Vietnam*. Kentucky: The University Press of Kentucky, 1999. s. 53.

ktorých bolo okolo 45 tisíc.⁹⁵ Ako bolo spomenuté v predchádzajúcich kapitolách, premeny politických nálad sa odrazili aj vo francúzskej armáde v Indočíne, ktorej vedenie podliehalo často zmenám. V čele armáde sa vystriedali generáli: Philippe Leclerc de Hauteclocque (1945-46), Jean-Etienne Valluy (1946-48), Reger Blaizot (1948-49), Marcel-Maurice Carpentier (1949-50), Jean Joseph Marie Gabriel de Lattre de Tassigny (1950-51), Raoul Albin Louis Salan (1952-53), a Henri Eugène Navarre (1953-54). Tieto časté menenia velenia spôsobovali nestabilitu taktiky v dlhodobom vedení vojny a jednotnej stratégie.

Pri hodnotení bojov v prvej fáze konfliktu je nutné prihliadnúť na podmienky, v akých obe strany existovali. VDR, ktorá bola prakticky osamotená, nemala pomoc zo zahraničia. To napomáhalo Francúzom, ktorých v prvej polovici konfliktu začali podporovať Spojené štáty. Spojené štáty sa ako mocnosť zaviazali Trumanovou doktrínou⁹⁶ zamedzovať šíreniu komunizmu vo svete. Z týchto skutočností je jasné, že francúzske oddiely boli vojensky v lepšej pozícii.

Vypuknutie konfliktu odhalilo rozdiel v možnostiach a postupoch oboch zainteresovaných strán. Viêt Minh, ktorého zázemie bolo hlavne na vidieku, sa stiahol, zatiaľ čo francúzske oddiely ovládali hlavne mestá a komunikácie. Francúzi mali pod kontrolou deltu Červenej rieky a veľké populačné centrá.

Čo sa týka konkrétnych vojenských akcií, je dôležité spomenúť operáciu Léa (7. októbra.-22. decembra 1946, vietnamsky Chiến dịch Léa), ktorá bola asi najvýznamnejšia vojenská akcia v prvej fáze konfliktu. Útok sa odohral dňa 7. októbra 1947 na Viêt Bắc. Útokú velil generál Sollan, ktorému sa podarilo rozbiť armádu Viêt Minhu na menšie časti, ktoré boli od seba izolované. Ale partizánsky spôsob boja spôsobil francúzskym vojskám zmätenie. Územie, o ktorom si vojenské jednotky Francúzov mysleli, že je dobyté, sa premenilo na boj od chrbta zo strany vietnamských vojakov. Po tomto útoku musel aj Hočimin a jeho stranícki kolegovia opustiť Viêt Bắc. Viêt Minh sa snažil situáciu stabilizovať a nabrat' nové sily. Operácia Léa bola jedinou veľkou vojenskou akciou v prvej fáze konfliktu, s operáciami podobného rozsahu sa stretávame od roku 1950.

---

⁹⁵ Tucker, Spencer C.: *Vietnam*. Kentucky: The University Press of Kentucky, 1999. s. 53.

⁹⁶ jej plné znenie dostupné <http://www.yale.edu/lawweb/avalon/trudoc.htm>

VI.3. Emile Bollaert a návrat Bảo Đạia

Francúzsko bolo prinútené vojenskými akciami pristúpiť k personálnym zmenám v administratíve v Indočíne. Vysoký komisár v Indočíne d'Argenlieu bol ľavicovou vládou odvolaný a na jeho miesto nastúpil Emile Bollaert,⁹⁷ člen Radikálnej strany. Bollaert sa pred svojim odchodom do Indočíny zaviazal francúzskej vláde, že nebude postupovať na vlastnú päsť a všetky kroky najprv prerokuje s Parížom.⁹⁸ Po svojom príchode do Indočíny vymenoval Bollaert hneď nového politického poradcu, ktorým bol Paul Mus, človek naklonený vietnamským národným snahám. Bollaert sa ako poverenec francúzskej vlády snažil vo Vietname získať reálne prísluby a dohody, vyhlásil, že dohody by mali byť založené na uznaní vietnamskej nezávislosti v rámci Francúzskej únie a Việt Minh by mal byť integrovaný do francúzskej armády.⁹⁹ Francúzsky minister vojny po svojej inšpekčnej ceste komentoval situáciu slovami: „V Indočíne už žiadny vojenský problém nie je. Zvítazili sme na plnej čiare,¹⁰⁰ čo dokazovalo, že Francúzi neodhadli skutočné dianie v Indočíne.

Ešte počas roku 1946 v auguste bývalý cisár Bảo Đại ohlásil, že je pripravený na dohodu s Francúzskom na základe národnej jednoty a nezávislosti. Neúspech operácie Léa pre Việt Minh v roku 1947 spôsobil, že Bảo Đại sa urýchlene snažil dohodnúť s Francúzmi, preto sa v Hà Longu v decembri 1947 stretol s Emilem Bollaertom, ktorý bol vtedy vysokým komisárom v Indočíne. Rokovania medzi Bảo Đạiom a francúzskou stranou boli do istej miery požadované aj zo strany USA, pretože Spojené štáty chceli vidieť posun v napredovaní v rokovaníach o novom štáte, ktorý mal zaručiť Vietnamcom samostatnosť pod nekomunistickou vládou a rokovania s Bảo Đạiom boli pre americkú stranu prijateľným riešením.

Rokovania medzi Bảo Đạiom a Francúzmi trvali až do podpisu *Elysejskej dohody* (8. marca 1949) - zmluvy o nezávislosti Vietnamu (Vietnamský štát) v rámci Francúzskej únie. Vietnamský štát (vietnamsky Quốc gia Việt Nam) s hlavným mestom Saigon bol nasledovníkom Republiky Kočínčina. Francúzsko prisľúbilo novému štátu určité práva, ale pritom malo z nich čerpať hlavne hospodárske výhody. Bohužiaľ Bảo Đại bol v očiach Vietnamcov len bábkou v rukách Francúzov a nebol autoritou ako Hočimin. Štátnické

---

⁹⁷ funkciu Vysokého komisára vykonával v dobe od 1. apríla 1947 do 20. októbra 1948.

⁹⁸ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Political History*. New York: Frederick A. Praeger, 1968. s. 287.

⁹⁹ Lancaster, Donald: *The Emancipation of French Indo-China*. London: Oxford university press, 1961. s. 180.

¹⁰⁰ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 331.

povinnosti mu boli v tej dobe skôr cudzie a väčšinu času trávil mimo Vietnamu. Zmluvu z Bao Đaiom ratifikoval francúzsky parlament po roku (29. januára 1950) viac menej pod nátlakom zo strany USA, kvôli pretrvávajúcej politickej nestabilnej situácií vo Francúzsku. Bao Đaiov režim, v ktorého čele stál počas roku 1950, uznali USA, Veľká Británia a ďalšie štáty z vtedajšieho západného bloku. Situáciu pozorne sledoval Washington, ktorý sa po strate Číny rozhodol zvýšiť svoju pomoc pre Francúzsko proti zamedzeniu šírenia komunizmu v regióne.

VI.4. Spolupráca VDR s ČĽR a Sovietskym zväzom

Zásadným momentom pre vývoj prvej vojny v Indočíne bolo vyhlásenie nezávislosti Čínskej ľudovej republiky, ktorú vyhlásil 1. októbra 1949 na Tian'anmanskom námestí v Pekingu Mao Zedong (毛澤東). Od tejto chvíle sa začali podmienky pre Viêt Minh zlepšovať. Je pozoruhodné, že v dejinách nachádzame dlhodobé nepriateľstvo medzi Vietnamom a Čínou,¹⁰¹ ale rok 1949 ich spojil proti spoločnému nepriateľovi, ktorým boli Francúzsko a pre ČĽR Spojené štáty. Ešte 5. októbra 1949 Hočimin poslal Mao Zedongovi pozdrav k založeniu Čínskej ľudovej republiky a potvrdzoval v ňom: „*Dva národy vietnamský a čínsky majú vzťah mladšieho a staršieho brata niekoľko tisíc rokov. Odteraz sa bude vzťah zblížovať, aby slobodný a šťastný rozvoj našich národov chránil svetovú demokraciu a dlhý mier.*“¹⁰²

Čínska ľudová republika sa obávala vplyvu USA v regióne, pretože Američania už boli prítomní v Korei, v Čínskej republike (Taiwan) a začali sa angažovať aj v Indočíne. Komunistické politbyro v ČĽR sa Indočínou intenzívne zaoberalo a pozvalo zástupcov Viêt Minhu do Pekingu v januári 1950. Predchádzali tomu vzájomné kontakty, ktoré upevňovali vzťah medzi komunistickými tábormi na oboch stranách hranice.

Čínska ľudová republika ako nový štát nebola uznaná svetovými veľmocami, vrátane Francúzska, ktoré sa obávalo, že by mohlo dôjsť k situácií uznaniu VDR práve Čínskou ľudovou Republikou. Vietnamská delegácia sa do Číny vybrala 30. decembra 1949, pričom

---

¹⁰¹ Duiker, William J: *China and Vietnam: The roots of conflict*. Berkeley: Institute of East Asian Studies, 1986. s. 1.

¹⁰² *Ngoại giao Việt Nam 1945-2000*. Hà Nội: NXB chính trị quốc gia, 2005. (Diplomacia Vietnamu v rokoch 1945 až 2000) s. 120. Hồ Chí Minh: “Điện văn mừng ngày thành lập Chính phủ nước Cộng hoà Nhân dân Trung Hoa“. In. Toàn tập, t.5 tr. 717.

Hočimin, ktorý pôvodne nemal byť jej súčasťou, cestoval pod krycím menom Ding, vydávajúc sa za Číňana, kvôli obavám z francúzskej rozviedky. Pri svojej ceste do Peking sa vietnamská delegácia 18. januára 1950 dozvedela, že ČĽR sa chystá diplomaticky uznať VDR ako prvá krajina na svete. Tu sa podľa Briana Croziera prejavilo, že: „*potreby a záujmy medzinárodného komunizmu prevážili nad dlhodobou historicky zakorenenou animozitou medzi Vietnamcami a Číňanmi.*“¹⁰³ Fakt, že VDR bola už akceptovaná iným štátom, krajinou, kde hlavná ideológia bol komunizmus, prakticky uviedla VDR do socialistického tábora.

Hočimin sa spolu s vietnamskou delegáciou zdržiavali v januári v Pekingu, kde sa zúčastňovali rokovaní a zároveň čakali na správy z Moskvy. Mao Zedong v Moskve rokoval so Stalinom, uviedol, že Peking sa chystá uznať VDR a Sovietsky zväz by tak mal urobiť tiež, zároveň čínski komunisti požiadali Moskvu o prijatie delegácie z VDR. Hoci Stalin nebol na začiatku nadšený myšlienkou stretnutia s Hočiminom, nakoniec súhlasil. Ešte pred Hočiminovou cestou do Moskvy bola VDR uznaná ako socialistický štát dňa 30. januára 1950. Následne VDR uznali štáty východného bloku: KĽDR dňa 31. januára 1950, Československo a Nemecká demokratická republika dňa 2. februára 1950, Rumunsko dňa 3. februára 1950, Poľsko a Maďarsko dňa 4. februára 1950, Bulharsko dňa 8. februára a Albánsko dňa 13. marca 1950.¹⁰⁴ Hoci Stalin neskôr hovoril o tomto akte ako o predčasnom, v skutočnosti Moskva naviazala diplomatické vzťahy s VDR až v roku 1951, po prekonaní svojej skepsy,¹⁰⁵ pretože Stalin stále nepovažoval Hočimina za komunistu, ale skôr za nacionalistu. O uznaní sa zástupcovia VDR dozvedeli v Pekingu, kam prišiel sovietskemu veľvyslancovi telegram od Stalina pod pseudonymom Filipov, zároveň s uznaním VDR Stalin pozýva na Mao Zedongove doporučení Hočimina do Moskvy slovami: „*Ak sa nezmenia Vaše plány týkajúce sa príchodu do Moskvy po zverejnení sovietskej nóty uznania Vietnamu, budem potešený vidieť Vás v Moskve.*“¹⁰⁶ Týmito slovami VDR už nebola osamotená vo svojom boji a pripojila sa k štátom východného bloku.

Hočimin sa vybral do Moskvy začiatkom februára. Návšteva Moskvy bola poznamenaná hlavne Stalinovým váhavým postojom voči Vietnamcom a urážlivým správaním voči

---

¹⁰³ Crozier, Brian : *Vzestup a pád Sovětské říše*. Praha: BB/art, 2004. s. 118.

¹⁰⁴ *Ngoại giao Việt Nam 1945-2000*. Hà Nội: NXB chính trị quốc gia, 2005. (Diplomacia Vietnamu v rokoch 1945 až 2000). s. 121.

¹⁰⁵ Nálevka, Vladimír: *Čas soumraku: Rozpad koloniálních impérií po druhé světové válce*. Praha: Triton, 2004. s. 61.

¹⁰⁶ Gaiduk, Ilya V.: *Confronting Vietnam: Soviet policy toward the Indochina conflict, 1954-1963*. Washington: Woodrow Wilson Center Press, 2003. s. 5.

Hočiminovi samotnému, ktorého si zamieňal s Číňanmi. Hočimin nezmenil nedôveru Stalina, ktorý Hočimina považoval viac za nacionalistu ako za presvedčeného internacionalistu. Rokovaní medzi Číňanmi, Vietnamcami a Rusmi sa zúčastnil aj Nikita Chruščov, ktorý si všimol Stalinovo hrubé správanie, s ktorým nesúhlasil a Stalinove správanie ohodnotil ako urážlivé a neznesiteľné.¹⁰⁷ Napriek postoju, aký Stalin zastával voči Hočiminovi, sa vietnamská strana snažila presvedčiť Stalina o dohode, ktorá by bola podobná sino-sovietskej. Napokon sa Hočiminovi podarilo aspoň získať prísľub od Stalina, v ktorom uistil Hočimina, že VDR bude poskytnutá materiálna pomoc, ale že väčšia časť prostriedkov bude zaisťovaná práve ČĽR. Mao Zedong zároveň potvrdil, že provincia Guangxi bude priamou základňou Vietnamu.¹⁰⁸ Napriek počiatočnej nedôvere voči Vietnamcom sa dá hodnotiť návšteva Moskvy ako úspešná, pretože ZSSR prisľúbil pomoc v Indočínskom konflikte a Viêt Minh tak postupne prichádzal k materiálnej podpore, ktorá v prvej fáze konfliktu chýbala.

Po návšteve Moskvy sa vietnamské a čínske delegácie presunuli spoločne do Peking, kde prišli 3. marca 1950. Ešte v Peking sa vietnamská a čínska strana spoločne dohodli na zriadení zastupiteľských úradov v oboch krajinách. Hočimin z oboch ciest získal oveľa viac ako mal do vyhlásenia ČĽR. Hočimin si po svojich cestách pripomenul ich význam pre Vietnam: „*Niekoľko rokov odporu prinieslo najväčšie víťazstvo nášho národa vo vietnamských dejinách, to znamená, že dve veľké krajiny Sovietsky zväz a ČĽR a socialistické štáty prijali VDR ako seberovného do veľkej rodiny svetového socializmu.*“¹⁰⁹ Oba štáty, ktoré uznali VDR mali k tomu podobné dôvody. Na jednej strane bol strach ČĽR z možnej intervencie USA, a na strane druhej ZSSR sa obával rastúceho vplyvu Američanov v regióne juhovýchodnej Ázie, napriek svojmu váhavému postoju sa Sovieti zaviazali poskytnúť VDR pomoc. Pomoc od ZSSR sa zintenzívnila po vypuknutí Kórejskej vojny v dôsledku strachu z prítomnosti USA v regióne.

Situácia, ktorá nastala po uznaní VDR socialistickými veľmocami, sa obrátila v prospech VDR. Materiálna pomoc zohrávala obrovskú pomoc. Niektorí cudzí pozorovatelia

---

¹⁰⁷ McAlister, John T.: *Viet Nam, The origins of Revolution*. New York: Alfred A. Knopf, 1969. s. 6.

¹⁰⁸ *Ngoại giao Việt Nam 1945-2000*. Hà Nội: NXB chính trị quốc gia, 2005. (Diplomacia Vietnamu v rokoch 1945 až 2000). s. 122 z Đại tướng Võ Nguyên Giáp: *Đường tới Điện Biên Phủ*, NXB Quân Đội Nhân Dân, Hà Nội, 1999, tr. 14-15.

¹⁰⁹ *Ngoại giao Việt Nam 1945-2000*. Hà Nội: NXB chính trị quốc gia, 2005. (Diplomacia Vietnamu v rokoch 1945 až 2000). s. 122 z Hồ Chí Minh: “Lời kêu gọi nhập kịp kỷ niệm Cách mạng tháng Tám và Ngày Độc Lập“ (1950) Toàn tập, t. 6, tr. 81-82.

prehlasujú, že čínska pomoc bola rozhodujúcim faktorom, ktorý umožnil Viêt Minhu poraziť Francúzov.¹¹⁰ Okrem materiálneho zabezpečenia začali do krajiny prichádzať čínski poradcovia, ktorí mali použiť svoje poznatky s vedením vojny, ktorá v Číne skončila víťazstvom komunistov. Poradné skupiny na čele s generálom Wei Guoqingom (韋國清) prišli do Vietnamu hlavne za účelom školenia kádrov, poradenstvom v taktike a stratégii.¹¹¹ Vietnamská strana bola veľmi vďačná za pomoc od čínskych komunistov, čo zdôrazňuje aj Hočimin v svojom liste, ktorý bol určený Stalinovi: „*Musím Vás informovať, že čínski komunisti z Čínskej komunistickej strany, ktorí boli poslaní, boli jedni z najlepších ľudí, ktorí nám ako poradcovia poskytujú hodnotnú podporu.*“¹¹²

Význam konfliktu pre svetové superveľmoci po druhej svetovej vojne bol veľký, nielen z vojenského, ale aj ideologického hľadiska. Obe krajiny USA a ZSSR sa zo začiatku k nemu stavali nerozhodne, ale postupom času sa ich postoj menil podľa situácie v Indočíne a aj podľa vývoja v ČĽR. Stalin si začal uvedomovať, že v prípade možného víťazstva komunizmu v Indočíne by sa posilnili prípadné osamostatňovanie akcie aj v ďalších kolóniách a zároveň by sa oslabili západné krajiny. Sovietsky zväz tak mohol získať nových spojencov¹¹³ a postupne oslabovať vplyv USA.

VII. Prvá Indočínska vojna v rokoch 1950-1954

VII.1. Politická situácia a priebeh konfliktu v rokoch 1950–1952

Rok 1950 znamenal posun v politike i na vojenskom poli. Bão Đạiov štát¹¹⁴ uznalo Francúzsko, USA a iné západné krajiny. Na druhej strane VDR začala byť uznávaná štátmi socialistického bloku.¹¹⁵ Tieto skutočnosti znamenali, že konflikt, ktorý bol regionálny, sa stal medzinárodným problémom. Do konfliktu sa začali zapájať svetové veľmoci a každá z nich mala svoje dôvody. Washington sa začal hlbšie angažovať od mája 1950, keď

---

¹¹⁰ Duiker, William J: *China and Vietnam: The roots of conflict*. Berkeley: Institute of East Asian Studies, 1986. s. 20.

¹¹¹ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 34.

¹¹² Gaiduk, Ilya V.: *Confronting Vietnam: Soviet policy toward the Indochina conflict, 1954-1963*. Washington : Woodrow Wilson Center Press, 2003. s. 7.

¹¹³ Gaiduk, Ilya V.: *Confronting Vietnam: Soviet policy toward the Indochina conflict, 1954-1963*. Washington : Woodrow Wilson Center Press, 2003. s. 7.

¹¹⁴ Oficiálny názov Vietnamský štát (Quốc gia Việt Nam), trvanie v období rokov 1949-1955, hlavné mesto Saigon.

¹¹⁵ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II*. London: Pall Mall Press, 1967. s. 773.

prezident Truman a štátny sekretár Achson rozhodli, že USA musia podporiť Francúzov v Indočíne z dôvodu vojny proti komunistickej agresii.¹¹⁶ Od roku 1950 vďaka sino-sovietskej pomoci získal prevahu Viêt Minh, ale konflikt nebol stále rozhodnutý a nasledujúce štyri roky priniesli politické i vojenské konfrontácie.

Okrem boja na politickom a vojenskom poli sa odohrával aj boj ideologický. Ani jedna strana nechcela nechať nič na náhodu. Schopnosť vietnamských komunistov bola hlavne zorganizovať a viesť masy. Ideologický boj sa zosilnel hlavne po príchode čínskych poradcov a zasiahol prakticky všetky časti spoločnosti. Mimoriadne silné ideologické tlaky boli v armáde, ktoré vojaci často nevydržali a dochádzalo k samovraždám.¹¹⁷ Vietnamské techniky propagandy boli prevzaté z Európskeho hnutia pracujúcich a bolševikov. Pri ideologickej propagande Viêt Minh a vietnamských komunistov je špecifické to, že kládli dôraz hlavne na „národnú otázku“¹¹⁸ a menej zdôrazňovali komunistické témy, pretože chceli na svoju stranu získať ľudové masy. Na druhej strane samozrejme prebiehala propaganda aj na strane francúzskej, ktorá sa jasne vymedzovala proti Viêt Minhu a severovietnamským komunistov.

Počas roku 1950 Giáp pracoval hlavne na pláne ďalšej ofenzívy. Po dlhšej dobe zaútočil dňa 1. októbra 1950. Francúzi, ktorí si chceli vo Vietname rovnako ako v Európe pomocou Maginotovej línie¹¹⁹ zaistiť obranné pásmo, si vybrali sústavu pevností pozdĺž čínskych hraníc: Lào Cai, Hà Giang, Cao Bằng, Lạng Sơn a Cái Mon. Giáp najprv odrezal francúzske oddiely v džungli a počas 14 dní pevnosti dobyl. Francúzi mali 6000 strát na životoch. Samému Giápovi pripadalo neuveriteľné, že prišiel k takému víťazstvu, pri ktorom sa Francúzi dopustili mnohých taktických chýb. Preto vždy vo vedení prebiehala diskusia o úspechoch a prípadných neúspechoch, detailne sa rozoberali všetky vojenské akcie, čo bolo kľúčom k neskoršiemu víťazstvu Viêt Minhu. Po tomto úspechu sa Giáp domnieval, že nadišiel posledný útok. Hočimin tvrdil, že sviatok Tết bude sláviť v Hanoji. No Hočimin aj Giáp sa mýlili.

---

¹¹⁶ Buttinger, Joseph: *Vietnam the unforgettable tragedy*. New York: Horizon Press, 1977. s. 23.

¹¹⁷ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 355.

¹¹⁸ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Political History*. New York: Frederick A. Praeger, 1968. s. 332.

¹¹⁹ Systém opevnení na francúzsko-nemeckej hranici proti útokom Nemcov, postavená v rokoch 1929-1934.

Pri velení Francúzskeho expedičného zboru je treba spomenúť výnimočnú postavu generála Jeana de Lattre de Tassignyho,¹²⁰ ktorý bol vymenovaný za vysokého komisára pre Indočínu a zároveň za vrchného veliteľa francúzskych vojsk v Indočíne. Pôsobenie tohto generála v Indočíne sa dá zhodnotiť ako veľmi úspešné. Viêt Minh na čele so Giápom o jeho príchode s výhradou poznamenali, že: „*Francúzi posielajú proti „Ludovej“ armáde dôstojného nepriateľa z ocele,*“¹²¹ čím dávali najavo, že Francúzi posielajú silného veliteľa.

De Tassignymu sa podarilo vybojovať víťazstvá na Viêt Minhom v bitkách v Vĩnh Yên, Mao Khê a Yên Cư Ha. Napriek víťazstvám postihol de Tassignyho zlý osud, keď jeho jediný syn zomrel práve v indočínskom konflikte.¹²² Po smrti syna odišiel naspäť do Francúzska, kde v roku 1952 zomrel na rakovinu. Mesiac po smrti de Tassignyho prebehla bitka v Hòa Bình, ktorú vyhral Giáp napriek ťažkému bombardovaniu z francúzskej strany.

Pôsobenie de Lattreho nebolo len na vojenskom poli, v Indočíne pôsobil rovnako aj ako vysoký komisár a v južnom Vietname sa zúčastňoval rôznych agitačných akcií, na ktorých presviedčal ľudí o správnosti vedenia vojny. V tejto dobe sa zvyšoval záujem USA o indočínsky región, pretože prebiehala vojna v Kórei a USA sa báli rastúceho vplyvu komunizmu v Ázii. De Lattre dostal pozvanie od amerického velenia vojenského štábu do Washingtonu v septembri 1951. Jeho návšteva v USA sa tešila veľkej pozornosti hlavne zo strany médií, pre ktoré poskytoval rozhovory a opisoval situáciu v Indočíne. Jeho návšteva sa dá zhodnotiť ako úspešná pre francúzsku stranu, nakoľko sa mu podarilo získať zvyšovanie materiálnej podpory zo strany USA. Jednalo sa o dodávky lietadiel, delostrelectva, munície, automatických zbraní, obojživelných áut a napalmov.¹²³ Zvyšujúci záujem USA o Indočínu mal za následok postupné preberanie iniciatívy vo vedení vojny, čo nakoniec po konflikte viedlo k tomu, že zaujali miesto Francúzska v Indočíne.

V roku 1951 sa konal zjazd Komunistickej strany Indočíny, na ktorom sa strana rozdelila na tri rôzne strany podľa každej časti Indočíny, vo Vietname to bola Vietnamská strana pracujúcich.¹²⁴ Na zjazde tejto strany vedenie otvorene priznalo vplyv čínskych poradcov. Zástanca čínskeho smerovania komunizmu v strane bol Trường Chinh, pôvodným menom

---

¹²⁰ Hrdina z druhej svetovej vojny, celým menom Jean Joseph Marie Gabriel de Lattre de Tassigny (2.2.1889 – 11.1.1952.)

¹²¹ Lancaster, Donald: *The Emacipation of French Indo-China*. London: Oxford university press, 1961. s. 224.

¹²² Bernard de Lattre padol v noci z 29. na 30. apríla 1951 pri Nam Định.

¹²³ Lancaster, Donald: *The Emacipation of French Indo-China*. London: Oxford university press, 1961. s. 232.

¹²⁴ VSP Đảng lao động Việt Nam.

Đặng Xuân Khu, ktorý si podobne ako Stalin, Lenin alebo Hočimin zmenil meno na nové, ktoré znamená Veľký pochod. Trường Chinh ako generálny tajomník strany a hlavný ideologický vodca vietnamskej vojny zastával názor, že Vietnam musí nasledovať Čínu a nie Sovietsky zväz. Počas zjazdu bolo zvolené vedenie označované ako „4 stĺpy“¹²⁵, ktoré tvorili Trường Chinh, Hočimin, Phạm Văn Đồng a Võ Nguyên Giáp.

Posilnenie stranického vedenia viedlo k zintenzívneniu vojenských akcií. Hlavný veliteľ Võ Nguyên Giáp nedosiahol presvedčivejšie víťazstvo do odchodu de Lattreho, vyhral až v Hòa Bình (10. november 1951 – 25. február 1952). Následne potom v októbri 1952 začala posledná tretina konfliktu, počas ktorej Giáp veril v konečné víťazstvo.¹²⁶ Hlavné boje sa presunuli do oblasti severozápadného Vietnamu, do oblasti hraničiacej s Laosom a ČLR. Francúzsky expedičný zbor po odchode de Lattreho prevzal generál Salan,¹²⁷ ktorý už nebol tak úspešný ako jeho predchodca.

Významnou vojenskou operáciou sa stala operácia Lorraine (29. októbra - 8. novembra 1952 miesto Nghĩa Lộ, provincia Yên Bái), ktorá skončila pre obe strany nerozhodne. Jednalo sa o bitku, v ktorej Francúzi odrezali zásobovacie cesty na Hanoj a zároveň zaistili sklady Việt Minh. Kampaň prebiehala pre Francúzov úspešne, uviazli však v blate a mali problémy s logistikou. Na druhej strane Giáp a jeho armády ostali za laoskou hranicou, kde Giáp odmietol zanechať svoju taktiku opúšťania malých jednotiek k odrazeniu Francúzov.¹²⁸ Výsledky tejto a nasledujúcich operácií len podporovali názor v materskej krajine, že konflikt treba ukončiť. Preto bol do Indočíny povolaný generál Navarre, ktorý mal situáciu vyriešiť. Situácia, ktorá nastala po de Lattreho odchode a Navarrovom príchode nebola vôbec jednoduchá. V konflikte začal preberať iniciatívu Việt Minh a francúzska strana sa snažila a zvrátiť situáciu vo svoj prospech.

VII.2. Situácia v roku 1953 a vymenovanie generála Navarreho

V USA sa začiatkom roku do úradu prezidenta dostal republikán David Dwight Eisenhower, ktorý pokračoval v trumanovej zahraničnej politike a pri nástupe do Bieleho domu sám

---

¹²⁵ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 358.

¹²⁶ Pojem konečné víťazstvo sa používalo vo Việt Minhe dosť často, preto pri čítaní historických kníh narazíme naň veľa krát.

¹²⁷ Celým menom Raoul Albin Louis Salan (10.6.1899 – 3.7.1984) .

¹²⁸ Tucker, Spencer C.: *Vietnam*. Kentucky: The University Press of Kentucky, 1999. s. 66.

prehlásil, že za agresiami v Ázii je jedna stratégia.¹²⁹ Rok 1953 sa vyznačoval zmenami na medzinárodnej scéne, ale aj v zmene velenia vo francúzskom expedičnom zbore na Ďalekom východe. Eisenhower vyjadril ochotu pri angažovaní USA v Indočíne, ale za predpokladu, že Francúzi budú aktívnejší. Jeho nádeje sa naplnili pri nástupe generála Navarreho, ktorý pri vypracovávaní svojho plánu počítal s ukončením konfliktu do ôsmich mesiacov za výraznej americkej pomoci.

V Sovietskom zväze po smrti Stalina sa k moci dostáva Nikita Chruščov, ktorý takisto v zahraničnej politike nerobí zásadné zmeny, čo len vyhovovalo Viêt Minhu. Do velenia expedičného zboru bol na miesto Raoula Salana menovaný generál Henri Navarre,¹³⁰ ktorý mal vojnové skúsenosti z oboch svetových vojen, francúzska vláda ho vymenovala 8. mája 1953. Henri Navarre bol s Indočínou spájaný v súvislosti s dohľadom nad Hočiminom, ktorého sprevádzal na v roku 1946 na konferencii v Fontainebleau. Francúzska vláda vymenovaním Navarreho dúfala, že prispeje k vyriešeniu situácie v Indočíne. Napriek tomu, že generál Navarre mal snahu ukončiť konflikt v Indočíne, bolo jeho pôsobenie do určitej miery poznačené aj tým, že k Indočíne nemal vzťah (aj keď bol s Indočínou v spojení v súvislosti s dohľadom nad Hočiminom) ako jeho predchodcovia, ako napríklad de Lattre, a k operáciám nepristupoval tak dôrazne.

Veľká vojenská operácia sa uskutočnila v lete 1953 pod názvom operácia Camargue (28. júla - 10. augusta 1953 lokácia: Thừa Thiên – provincia okolo bývalého hlavného mesta Hué). Francúzskym jednotkám velil generál Leblanc. V bitke bol porazený Viêt Minh. Táto vojenská operácia bola jednou z najvýznamnejších pred koncom vojny bitkou v Điện Biên Phủ a príchodom generála Navarra. V tejto bitke Viêt Minh utrpel rozsiahle straty, ktoré boli desaťnásobne väčšie ako u Francúzov.

VII.3. Navarrov plán

Generál Navarre zintenzívnil spoluprácu s USA v čase, kedy rozpočet celého konfliktu začala americká strana podporovať čím ďalej, tým viac. Zároveň chcel prebrať iniciatívu vo vedení vojny. Navarrov plán mal vstúpiť do platnosti na jar a v lete roku 1954, čo sa však nestalo. Dovtedy sa mala odohrávať taktika obsadenia severovýchodu Vietnamu a upevnenia si

¹²⁹ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 363.

¹³⁰ Henri Eugène Navarre (31.7.1898 – 26.9.1893).

pozícií v delte Červenej rieky, odkiaľ prichádzali útoky Viêt Minhu. Tento plán bol naozaj ambiciózny, nakoľko v delte Červenej rieky drvivú väčšinu vidieka ovládal práve Viêt Minh a pri prvotnom prehodnotení Navarroho plánu v Zbore náčelníkov USA bol Navarre veľmi kritizovaný. Plán samotný bol tiež kritizovaný z francúzskej aj americkej strany a spočiatku to vyzeralo, že plán nečaká realizácia. Z francúzskej strany sa totiž ozývali hlasy, že Navarre chce vymeniť „*francúzsku krv za americké doláre*.“¹³¹ Hoci obe strany boli kritické, Navarre napokon podporu získal z francúzskej i americkej strany. V konflikte, ktorý trval niekoľko rokov sa prejavila nechuť francúzskej verejnosti voči zdĺhavosti konfliktu a snaha Američanov o spomaľovanie nástupu komunizmu.

Navarro plán nezahŕňal len otázky týkajúce sa vojenských operácií a vedenia vojny, jedným z jeho bodov bolo aj prisľúbenie značnej nezávislosti štátom Francúzskej Indočíny.¹³² Samozrejme prisľub širšej nezávislosti bol podmienený prisľubom týchto štátov, že poskytnú väčšiu podporu vo vedení vojny proti Viêt Minhu. Na Navarrovom pláne je zreteľne vidno, že aj po niekoľkých rokoch konfliktu sa Francúzsko nechcelo zbaviť svojich kolónií v Indočíne. Počas pretrvávajúcej prítomnosti Francúzov v Indočíne, ktorú neskôr začali viac podporovať Spojené štáty, sa dá pozorovať zmena postojov USA aj Francúzska. Zatiaľ čo USA sa začali vo vojne angažovať viac každým rokom, francúzska verejná mienka bola znechutená pretrvávajúcim konfliktom. USA nechceli, aby Francúzsko a odišlo ako porazený kolonizátor, a preto podporovali Navarreho.

Čo sa týka vojenských operácií, Navarre sa snažil skôr priamym stretom s Viêt Minhom vyhýbať, ako sa púšťať do väčších konfrontácií armád. Jedným z rozhodujúcich faktov bolo aj to, že Navarro plán mal vstúpiť do účinnosti až na jar alebo v lete 1954, dovtedy sa mali odohrávať skôr obranné akcie. Preto nie je prekvapujúce, že do rozhodujúcej bitky v Điện Biên Phủ veľké strety neiniciovala ani jedna strana.

VII.4. Berlínska konferencia

Otázka vývoja v Indočíne bola aj predmetom rokovaní medzi svetovými veľmocami a s postupným predlžovaním konfliktu v juhovýchodnej Ázii bol záujem tento konflikt vyriešiť čo najskôr, pokiaľ možno nevojenskou cestou. Ešte počas konferencie v Postupime (16. júla

¹³¹ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 364.

¹³² Tucker, Spencer C.: *Vietnam*. Kentucky: The University Press of Kentucky, 1999. s. 68.

– 2. augusta 1945) sa dohodli svetové mocnosti, že vytvoria Radu ministrov zahraničných vecí.¹³³ Práve táto rada sa zišla, bez Čínskej republiky, v Berlíne od 25. januára až 18. februára 1954 v zložení ministrov: John Foster Dulles (USA), Robert Anthony Eden (Veľká Británia), Georges-Augustin Bidault (Francúzsko) a Vjačeslav Michajlovič Molotov (ZSSR).¹³⁴ Programom tejto konferencie bolo prejednanie situácie v Indočíne, napriek pôvodnému zámeru prejednanie štatútu povojnového Nemecka.¹³⁵ Ako presne poznamenáva Ilya Gaiduk: „vojna v Indočíne sa stala pre Francúzsko neudržateľným bremenom, preto začali Francúzi premýšľať o možnom diplomatickom riešení.“¹³⁶

Počas jednaní navrhol sovietsky minister zahraničných vecí možné riešenie konfliktu v Indočíne. Vjačeslav Molotov požadoval od svojho francúzskeho kolegu, aby upustil od vytvorenia EDC,¹³⁷ za čo mu ponúkal riešenie konfliktu v Indočíne. Nakoniec sa Berlínska konferencia skočila dohodou o uskutočnení ďalšej konferencie v apríli v Ženeve. V Ženeve sa malo rokovať o situácií v Kórei a Indočíne. Aj keď sa v Berlíne mocnosti dohodli na ďalšej konferencii, USA boli do určitej miery znechutené tým, že do Ženevy bola pozvaná aj delegácia ČĽR, ktorú oficiálne neuznávala.

Význam Berlínskej konferencie spočíva v tom, že aj keď nedošlo ku konkrétnej dohode, obe zainteresované strany vedeli, že na konferenciu v Ženeve musia byť lepšie pripravené. Preto sa obe strany v nadchádzajúcom období snažili v najväčšej miere upevniť si svoje pozície a prísť do Ženevy za čo najlepších okolností pre danú stranu. Vietnamská delegácia odišla v marci 1954 do Pekingu, kde so svojimi čínskymi kolegami prejednávali stratégiu pre nadchádzajúcu konferenciu v Ženeve. Pre postavenie VDR v medzinárodných vzťahoch bolo totiž kľúčové, ako sa vyjadrí ČĽR a Sovietsky zväz. Vietnamská delegácia sa preto riadila názormi Pekingu, ktorý doporučoval realisticky zvážiť svoje možnosti v Ženeve,¹³⁸ nakoľko vietnamská strana mala podľa čínskych kolegov prehnané požiadavky ako napríklad úplnú nezávislosť, prípadne pozvanie revolučných vlád Laosu a Kambodže.

---

¹³³ Rada pôvodne pozostávala z ministrov krajín – Veľkej Británie, USA, ZSSR, Francúzska a Čínskej republiky.

¹³⁴ Zloženie týchto štyroch krajín sa označuje ako „Veľká štvorka“, už bez Čínskej republiky.

¹³⁵ Okrem iného sa na tejto konferencii jednalo o povojnovom štatúte Nemecka a Rakúska, Korejskej vojne a vojne medzi Francúzskom a Viêt Minhom.

¹³⁶ Gaiduk, Ilya V.: *Confronting Vietnam: Soviet policy toward the Indochina conflict, 1954-1963*. Washington : Woodrow Wilson Center Press, 2003. s. 12.

¹³⁷ EDC – European Defence Community.

¹³⁸ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 367.

VII.5. Điện Biên Phủ

Berlínska konferencia naznačila diplomatické riešenie konfliktu v juhovýchodnej Ázii. Konflikt, ktorý sa odohrával v Indočíne už sedem rokov, bol z vojenského i politického hľadiska veľmi pestrý. Ako poznamenáva Joseph Buttinger: „s každým rokom rástol záujem o ukončenie konfliktu v Indočíne, ktorý stál mnoho peňazí i životov.“¹³⁹ Z oboch strán bola snaha o rozhodnutie vojny v krátkom časovom horizonte, aj keď Navarrov plán skôr počítal s dlhodobejším riešením, no Việt Minh chcel pred konferenciou v Ženeve demonštrovať svoju silu a severozápadný Vietnam bol na to skvelou príležitosťou, pretože sa tam začali tvoriť obranné body francúzskej armády.

Miesto zvané Điện Biên Phủ sa nachádza v severozápadnom Vietname, je to zároveň hlavné mesto provincie Điện Biên, ktorá susedí s Laosom. Zo strategického hľadiska má toto miesto veľmi významnú polohu, prichádzali odtiaľto útoky Việt Minhu a podpora z hraničných území Číny.

Z hľadiska vojenských operácií bola oblasť v severozápadnom Vietname na hraniciach s Laosom a Čínou veľmi dôležitá. Việt Minhu sa v novembri 1953 podarilo dobiť mesto Lai Châu, ktoré sa nachádza v provincií Lai Châu na sever od provincie Điện Biên. Francúzi, pokiaľ chceli zamedziť vplyvu Việt Minhu v tejto oblasti, museli tu začať vojensky operovať. V Điện Biên Phủ v džungli sa nachádzala opustená francúzska jednotka. Preto sa Generál Navarre rozhodol, že začne s posilňovaním tejto oblasti, preto 20. novembra dal letecky vysadiť šesť práporov, aby tu upevnili francúzsku prítomnosť.

Prvý útok smerovaný na Điện Biên Phủ prebehol začiatkom januára 1954. Việt Minh disponoval armádou 50 tisíc vojakov v horách, 100 tisíc pomocníkov a 55 tisíc vojakov čakalo v zálohe. V pevnosti bolo 16 tisíc príslušníkov francúzskej armády. Tento útok nebol ešte záverečným. Logistika na strane Việt Minhu zapojila naplno do bitky aj civilistov, ktorí zaisťovali podporu v okolí Điện Biên Phủ. Ten fakt bol výhodou oproti Francúzom, ktorí boli skôr odrezaní od sveta a podporu mali minimálnu.

---

¹³⁹ Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Political History*. New York: Frederick A. Praeger, 1968. s. 354.

Ešte pred marcovým bojmi, ktoré postupne oslabovali pozície dokola Điện Biên Phủ, stihli Francúzi posilniť svoje pozície v mieste bitky, čo boli vlastne posledné upevňovania, pričom zásobovanie bolo zhadzované z lietadiel.

Bitka o Điện Biên Phủ sa začala 13. marca 1954 útokom na prvú predsunutú pozíciu Beatrice, ktorá padla za niekoľko hodín. Francúzi si nedokázali prestaviť, ako Vietnamci dokázali premiestniť ťažké delá do strmých kopcov, pretože nevedeli, že v noci delá vynášali na chrbtoch horskí nosiči. Ďalší útok nasledoval 17. marca 1954, kedy Vietnamci dobili druhú predsunutú pozíciu Gabrielle a tretia pozícia Anne – Marie sa vzdala.¹⁴⁰

Po dobytí pozícií pred pevnosťou rokovali Francúzi s USA o prípadnom leteckom útoku na Điện Biên Phủ. Prezident Eisenhower bol sklamaný z výsledku vojny v Kórei a nebol ochotný púšťať sa do ďalších akcií v Ázii. Napriek tomu viceprezident Richard Nixon (neskôr prezident USA 1969-1974) zdieľal spoločný názor s Francúzmi a súhlasil s priamym leteckým útokom. Eisenhower bol ochotný nasadiť letectvo, ale len pod podmienkou, že Francúzsko uzná nezávislosť všetkých troch krajín Indočíny, s čím nesúhlasila francúzska strana. V tejto situácii je pozoruhodné stanovisko francúzskeho ministra obrany Reného Plevna, ktorý sa vyjadril, že „protivník nedokázal dosiahnuť žiadny zo svojich cieľov.“¹⁴¹ Tento postoj je možno spôsobený tým, že prebiehali aj iné boje, ktoré Điện Biên Phủ zatienili a ktorým bol prikladaný väčší význam.

Druhá fáza útokov zo strany Viêt Minhu sa začala 30. marca 1954 a pozície sa striedali. Tretia ofenzíva sa začala 1. mája útokom na pozície pred francúzskou pevnosťou a 7. mája v poslednom útoku pevnosť definitívne padla. Francúzi utrpeli porážku a stratili najlepšie oddiely. Prišli o 16 200 mužov, z toho jedného generála, 16 plukovníkov, 1794 dôstojníkov a poddôstojníkov.¹⁴² Týmto posledným útokom Viêt Minhu sa považuje 1. vojna v Indočíne za skončenú.

Po bitke sa natíska otázka, prečo práve bola táto bitka rozhodujúca a čo spôsobilo ukončenie francúzskej prítomnosti v Indočíne. Jedným z mnohých dôvodov bolo ešte počas roka na Berlínskej konferencii oznámené, že do programu Ženevskej konferencie bude zaradený aj

---

¹⁴⁰ Nguyen Khac Vien: *Dejiny Vietnamu*. Bratislava: Pravda, 1978. s. 268.

¹⁴¹ Ferro, Marc: *Dějiny Kolonizácií, Od dobývání až po nezávislost 13.-20. století*. Praha: NLN, 2007. s. 350.

¹⁴² Nguyen Khac Vien: *Dejiny Vietnamu*. Bratislava: Pravda, 1978. s. 269.

bod, ktorý sa bude zaoberať situáciou v Indočíne. Kvôli tomuto faktu sa snažil Viêt Minh získať čo najlepšiu pozíciu pre VDR. Jedným z ďalších faktov, ktorý zohral významnú úlohu pri vývoji v Điện Biên Phủ, bol záujem ČĽR, ktorá veľmi podporovala Viêt Minh, pretože čínski komunisti nemali záujem mať na južnej hranici suseda zo Západu.

VIII. Ženevská konferencia a Ženevské dohody

Konferencia v Ženeve mala byť pôvodne venovaná situácii v Kórei, ale na Berlínskej konferencii začiatkom roku 1954 bol dohodnutý kompromis na prizvanie zástupcov zainteresovaných strán v indočínskom konflikte. Konferencia určila smerovanie Indočíny v nasledujúcom období a určila postavenie štátov, ktoré následne vznikli po odchode Francúzov z regiónu.

Konferencia v Ženeve trvala od 26. apríla do 21. júla 1954. Rokovania o povojnovej situácii sa dostali na program v bode pojednávajúcom o Indočíne, pričom hlavným cieľom bolo vrátiť oblasti mier. Delegáciu VDR viedol Phạm Văn Đồng a za jednacím stolom svetových veľmocí sa zišli podobne ako v Berlíne John Foster Dulles (USA), Robert Anthony Eden (Veľká Británia), Georges-Augustin Bidault (Francúzsko), Vjačeslav Michajlovič Molotov (ZSSR), zástupca ČĽR Zhou Enlai (周恩來), zástupcovia Vietnamského štátu a predstavitelia kráľovských vlád Kambodže a Laosu (označené ako pridružené štáty). Jednania o situácii v Kórei sa zasekli na mŕtvom bode, a preto sa pozornosť sústreďovala na situáciu v Indočíne.

Konferenciu o Indočíne ovplyvnilo niekoľko faktorov: – 1) vnútropolitická situácia vo Francúzsku, kde sa počas jednaní menila vláda a nový premiér Pierre Mendès-France (menovaný 18. júna 1954) vyhlasoval, že pokiaľ do 20. júla 1954 neukončí vojnu v Indočíne, tak rezignuje,¹⁴³ 2) pád Điện Biên Phủ prispel k tomu, aby sa o situácii rokovalo intenzívnejšie, keď boli francúzske oddiely porazené; 3) situáciu ovplyvnil aj fakt, že obe strany mali záujem o mierové riešenie.¹⁴⁴

---

¹⁴³ Nálevka, Vladimír: *Čas soumraku: Rozpad koloniálních impérií po druhé světové válce*. Praha: Triton, 2004. s. 66.

¹⁴⁴ Nguyễn Đình Lễ (chủ biên), Trương Hữu Quỳnh, Nguyễn Cảnh Minh, Đào Tố Uyên, Trần Bá Đệ, Nguyễn Nhọc Cơ: *Lịch sử Việt Nam (Từ Nguồn Gốc Đến Ngày Nay)*. NXB Đại Học Quốc Gia Hà Nội, Hà Nội 1998. (Nguyễn Đình Lễ (ed.): *Dejiny Vietnamu od počiatkov po súčasnosť*) s. 380.

Sovietsky zväz na konferencii zastúpený Molotovom jednal s francúzskym premiérom Mendès-Franceom o aktuálnej téme v Európe o EDC. Sovieti nemali záujem o vytvorenie obranného spoločenstva medzi Francúzmi a Nemcami, nakoniec sám Mendès-France bol proti tejto myšlienke, a preto na základe prísľubu sovietskemu kolegovi dostal väčšiu šancu na presadenie svojich záujmov v Indočíne.

VDR spolu so Sovietmi a Číňanmi postupovali spoločne. Čína ani Sovietsky zväz nemali záujem pokračovať v konflikte, preto presadzovali skôr diplomatické riešenie než vojenské. Požiadavky VDR boli z väčšej časti zatlačené, z čoho boli zástupcovia VDR rozhorčení a dokonca aj samotný Hočimin, ktorý veril v úplnú nezávislosť celého Vietnamu. Hlavný vietnamský vyjednávač Phạm Văn Đồng bol v svojich požiadavkách usmerňovaný Zhou Enlaiom a Molotovom k uzavretiu dohôd, ktoré dávali Việť Minhu omnoho menej než dosiahli na bojovom poli.¹⁴⁵

Po rokovaníach venovaných Indočíne, ktoré trvali od 8. mája 1954 do 20. júla 1954, boli dňa 21. júla 1954 podpísané Ženevské dohody,¹⁴⁶ ktoré stanovili vyjednané podmienky na konferencii. Jednou z dohôd bolo vytvorenie demarkačnej čiary, ktorú chceli zástupcovia VDR spočiatku umiestniť na 13. rovnobežku, ale rozhodujúcou sa stala rovnobežka číslo 17. Phạm Văn Đồng bol proti, ale Zhou Enlai ho uistoval, že s konečným odchodom Francúzov bude celý Vietnam patriť Việť Minhu.¹⁴⁷ Demarkačná čiara mala rozdeliť Vietnam iba dočasne a to do celonárodných volieb, ktoré sa mali konať do dvoch rokov v júli 1956. Na dohodnuté podmienky mala dozerať medzinárodná komisia zložená z Kanady, Poľska a Indie.¹⁴⁸

Volby konané v roku 1956 by s najväčšou pravdepodobnosťou vyhrali severovietnamskí komunisti, s čím sa nechceli zmieriť USA. Z tohoto dôvodu odmietli záverečné dohody v Ženeve podpísať a otvorene začali podporovať Vietnamský štát a pripravovať sa na prevzatie miesta Francúzska v Indočíne. Joseph Buttinger veril, že USA nejdú do Vietnamu na to, aby zbavili severný Vietnam komunistov, ale idú zachrániť druhú polovicu Vietnamu

---

¹⁴⁵ Tucker, Spencer C.: *Vietnam*. Kentucky: The University Press of Kentucky, 1999. s. 77.

¹⁴⁶ Úplné znenie Ženevských dohôd v prílohe na strane 65.

¹⁴⁷ Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003. s. 373.

¹⁴⁸ V komisii bolo z každého bloku zastúpená jedna krajina Kanada za Západný blok, Poľsko za Východný blok a India ako neutrálna krajina.

pred komunizmom.¹⁴⁹ V tomto momente, kedy bola vojna v Indočíne skončená, začala sa ďalšia etapa vojnových dejín 20. storočia v Indočíne, ktorá trvala s menšími prestávkami 30 rokov. Napriek tomu, že Vietnam nebol po Ženevskej konferencii zjednotený, vo vietnamských zdrojoch sa hovorí o výsledku vojny ako o veľkolepom víťazstve malej krajiny nad veľkou ríšou (čo predstavovalo koloniálne Francúzsko),¹⁵⁰ čo do určitej časti bola pravda, keďže Francúzsko bolo jednou z najväčších koloniálnych mocností.

---

¹⁴⁹ Buttinger, Joseph: *Vietnam the unforgettable tragedy*. New York: Horizon Press, 1977. s. 32.

¹⁵⁰ *Ngoại giao Việt Nam 1945-2000*. Hà Nội: NXB chính trị quốc gia, 2005. (Diplomacia Vietnamu v rokoch 1945 až 2000) s. 162.

IX. Záver

Konflikt, ktorý sa udial v Indočíne po druhej svetovej vojne, určil vývoj v samotnom regióne pre ďalšie obdobie. Determinoval pôsobenie Francúzska nielen na území Vietnamu, ale celej Francúzskej Indočíny. Zrážka, ktorá sa spočiatku formovala ako boj medzi Francúzskom a novovzniknutou VDR, mala regionálny charakter, no postupným vývojom sa z tejto vojny stala zrážka veľmocí, kde si každý veľký štát chcel presadiť svoju predstavu o usporiadaní regiónu Indočíny.

Počas posledného roku druhej svetovej vojny prebrali nad Indočínu vládu Japonci a francúzska vláda nezvládla následný návrat do svojej bývalej dŕžavy. Vietnamský odboj vedený Viêt Minhom sa pripravoval na prevzatie moci nad vietnamským územím a Augustová revolúcia bola len vyvrcholením jeho snáh. Výsledkom vietnamského boja za samostatnosť bolo vyhlásenie nezávislosti Vietnamu ako nového štátu – Vietnamskej demokratickej republiky dňa 2. septembra 1945, čo je zároveň i oficiálny koniec vietnamského cisárstva, zároveň vznik nového štátu priniesol problémy s financovaním a zabezpečením armády. Viêt Minh sa zmocnil istej časti zbraní po odchádzajúcich Japoncoch, no bolo to však nedostačujúce v nasledujúcich zrážkach s francúzskymi vojskami.

Francúzsko sa ani po druhej svetovej vojne nemienilo vzdať svojich najbohatších dŕžav, ale závery z Postupimu určili odzbrojovanie Indočíny britskými a čínskymi vojskami, ktoré sa neskôr dohodli s Francúzskom na prenechaní pozícií vo Vietname. Problémy nastali pri preberaní územia. Vznik VDR spočiatku nechceli uznať žiadne štáty a ani Francúzsko, preto dochádzalo k menším vojenským stretom. Komplikácie pri povojnovom usporiadaní Indočíny a zaradení VDR v nej mali vyriešiť konferencie v Đà Lạte a vo Fontainebleu, ale obe jednaná skončili krachom a napätie sa stupňovalo.

Vyvrcholením napätia medzi Viêt Minhom a francúzskymi vojskami bol incident v Đà Nẵngu v novembri 1946, ktorý mal za následok obsadzovanie Hanoja Francúzmi. Francúzska okupácia Hanoja v decembri 1946 je považovaná za otvorenie vojnového konfliktu, aj keď v skutočnosti boje prebiehali od konca druhej svetovej vojny.

Prvá Indočínska vojna, ktorá začala v decembri 1946, trvala nasledujúcich osem rokov, pričom vietnamské vojská sa snažili nekonfrontovať v prvej polovici vojny s francúzskymi oddielmi, ktoré mali neporovnateľne lepšie vybavenie. Pozícia VDR bola zložitá aj v tom, že v tejto fáze ešte nemala zo zahraničia žiadnu podporu a bola vo svojom boji prakticky osamotená. Po druhej svetovej vojne chceli Francúzi obnoviť svoje koloniálne panstvo. Preto si vyhlásením Republiky Kočinčina v júni 1946 a jej následným premenovaním na Vietnamský štát v roku 1949 snažili zaistiť aspoň časť Vietnamu, ktorá by im bola lojálna. Tento štát uznávali iba západné krajiny, ktoré týmto spôsobom potvrdzovali postavenie Francúzska.

Zlom vo vojne nastal po víťazstve komunistov v občianskej vojne v Číne. Čínska ľudová republika ako prvá uznala VDR a prihlásila sa k odporu voči Francúzom. Dôležitým momentom pre vývoj v Indočíne bolo uznanie VDR zo strany ČĽR, ZSSR a krajín ďalších socialistických krajín. Po uznaní ČĽR nasledoval Sovietsky zväz a jeho prísľub podporiť vietnamsky boj proti Francúzom. Týmto sa z konfliktu, ktorý mal regionálny charakter, stal konflikt svetových mocností. Postupne sa do vojny začali angažovať aj Spojené štáty, ktoré upúšťali od svojej pôvodnej politiky – umožnenie samostatnosti kolóniám, pretože si uvedomovali šírenie komunizmu v regióne a chceli zabrániť jeho ďalšiemu narastaniu.

Druhá fáza konfliktu od roku 1950 sa vyznačovala preberaním iniciatívy zo strany Viêt Minhu a zvyšovaním americkej pomoci Francúzom. Na francúzskej strane sa vystriedala rada generálov, ktorá sa snažila o dôstojné ukončenie konfliktu. Sľubovali to na francúzskej pôde, ale i svojmu najväčšiemu podporovateľovi USA. Nakoniec konflikt ukončila bitka pri Địch Biên Phủ, kde francúzske vojská utrpeli porážku, toto bola posledná bitka v Indočíne zároveň znamenala koniec francúzskej prítomnosti v regióne a následné stiahnutie francúzskej armády. Skôr než boli Francúzi porazení, bolo oznámené konanie Ženevskej konferencie, na ktorej sa mala prebrať aj Indočínska otázka a Vietnamci si chceli zabezpečiť čo najlepšiu východiskovú pozíciu. Ženevska konferencia priniesla praktické rozdelenie Vietnamu. Počas tejto konferencie sa rozhodlo o ďalšom osude celej Indočíny, ktorý určili svetové veľmoci dohodou medzi sebou, v jej záveroch bolo uvedené, že 17. rovnobežka bude len demarkačnou čiarou, no v skutočnosti to bola nová hranica, ktorá rozdeľovala dva štáty. Miesto Francúzska prevzali USA, ktoré sa v regióne angažovali ako obrancovia demokracie.

Konflikt, ktorý prebehol v Indočíne v rokoch 1946 až 1954 neskončil, ale pokračoval aj napriek dohodám zo Ženevy, neprebíhala síce otvorená vojna, ale napätie ktoré vzniklo aj po konferenciách zo Ženevy, vyvrcholilo o desať rokov, kedy vypukla ďalšia vojna, v ktorej sa naplno angažovali Spojené štáty. Táto skutočnosťou vypovedá o tom, že Vietnam za svoju samostatnosť a celistvosť bojoval 30 rokov, čo je najdlhší vojnový konflikt v histórii 20. storočia.

X. Bibliografia

Zdroje v češtině a slovenčine:

- Crozier, Brian : *Vzestup a pád Sovětské říše*. Praha: BB/art, 2004.
- Duiker, William J.: *Ho Či Min. Životopis*. Praha: Nakladatelství BB/art, 2003.
- Ferro, Marc: *Dějiny Kolonizací, Od dobývání až po nezávislost 13.-20. století*. Praha: NLN, 2007.
- Frey, Marc: *Dějiny Vietnamské války*. Praha: Paseka, 2003.
- Hlavatá, Lucie; Ičo, Ján; Karlová, Petra; Strašáková, Mária: *Dějiny Vietnamu*. Praha: NLN, 2008.
- Mrázek, Rudolf: *Jihovýchodní Asie ve světové politice 1900–1975*. Praha: Svoboda, 1980.
- Müllerová, Petra: *Vietnam. Stručná historie států*. Praha: Libri, 2004.
- Nálevka, Vladimír: *Čas soumraku: Rozpad koloniálních impérií po druhé světové válce*. Praha: Triton, 2004.
- Nguyen Khac Vien: *Dejiny Vietnamu*. Bratislava: Pravda, 1978.
- Nožina, Miroslav: *Dějiny Kambodže*. Praha: NLN, 2007.
- Novotný, Jozef: *Úředne zapomenutá válka Dějiny válek Historie Francouzské přítomnosti v Indočíne*. Olomouc: Fontána, 2003.

Zdroje v němčine:

- Heimann, Bernhard: *Krieg in Vietnam 1946-1954 : Die Aggression des französischen Imperialismus in Indochina*. Berlin: Militärverlag der Deutschen Demokratischen Republik, 1987.
- Scholl-Latour, Peter: *Der Tod im Reisfeld: 30 Jahre Krieg in Indochina*. Stuttgart: Deutsche Verlags-Anstalt, 1984.

Zdroje v angličtině:

- Buttinger, Joseph: *A Dragon Defiant. A Short History of Vietnam*. London: David & Charles Newton Abbot, 1973.
- Buttinger, Joseph: *The Smaller Dragon. A Political History of Vietnam*, New York: Atlantic Books, 1958.

- Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Dragon Embattled. Volume I,II.* London: Pall Mall Press, 1967.
- Buttinger, Joseph: *Vietnam: A Political History.* New York: Frederick A. Praeger, 1968.
- Buttinger, Joseph: *Vietnam the unforgettable tragedy.* New York: Horizon Press, 1977.
- Champuis, Oscar: *The last emperors of Vietnam. From Tu Duc to Bao Dai.* London: Greenwood press westort Connecticut, 2000.
- Committee of Concerned Asian Scholars: *The Indochina Story.* New York: Bantam books, 1970.
- Duiker, William J: *China and Vietnam: The roots of conflict.* Berkeley: Institute of East Asian Studies, 1986.
- Gaiduk, Ilya V.: *Confronting Vietnam: Soviet policy toward the Indochina conflict, 1954-1963.* Washington : Woodrow Wilson Center Press, 2003.
- Hall: D.G.E.: *A History of South-East Asia.* London: Macmillan, 1955.
- Huỳnh Kim Khánh: *Vietnamese Communism 1925-1945.* London: Cornell University Press, 1982.
- Lancaster, Donald: *The Emacipation of French Indo-China.* London: Oxford university press, 1961.
- Lockart, Bruce Mcfarland: *The end of Vietnamese Monarchy.* Yale: Council on Southeast Asia studies Yale center for International and Areas Studies, 1993.
- Lư Văn Lợi: *Fifty years of Vietnamese diplomacy 1945-1995.* Hà Nội: Thế Giới Publishers: 2006.
- McAlister, John T.: *Viet Nam, The origins of Revolution.* New York: Alfred A. Knopf, 1969.
- Nguyen Khac Vien: *The Long Resistance (1858-1975).* Hanoi: Foreign Language publishing house, 1975.
- Schulzinger Robert: *A Time for War: the United States and Vietnam, 1941–1975,* New York: Oxford University Press, 1997.
- Tucker, Spencer C.: *Vietnam.* Kentucky: The University Press of Kentucky, 1999.
- Woodside, Alexander B.: *Community and Revolution in Modern Vietnam.* Boston: Houghton Mifflin Company, 1976.

Zdroje vo vietnamčine:

- Tài Liệu Tham Khảo: *Cách mạng tháng tám: (Thống khởi nghĩa ở Hà-Nội và các địa phương)* Hà Nội: NXB Sử Học, 1960. (Augustová revolúcia: (Celkové povstanie v Hanoji a na vidieku))
- *Chặt xiềng : (Những tài liệu lịch sử từ chính biến tháng ba đến cách mạng tháng tám 1945).* Hà Nội: NXB Sự thật Việt Nam, 1955. (Prerezané putá: Historické dokumenty od Marcového prevratu po Augustovú revolúciu)
- *Ngoại giao Việt Nam 1945-2000.* Hà Nội: NXB chính trị quốc gia, 2005. (Diplomacia Vietnamu v rokoch 1945 až 2000))
- Lê Mậu Hãn, Trần Bá Đệ, Nguyễn Văn Thu: *Đại cương lịch sử Việt Nam.* Tập III. Hà Nội, 2002. (Všeobecné dejiny Vietnamu)
- Nguyễn Việt: *Nam bộ và Nam phần trung bộ trong hai năm Đầu Kháng Chiến (1945-1946).* Hà Nội: NXB Văn Sử Địa, 1958. (Oblast' juhu a časť oblasti stredu behom dvoch rokov Začiatku odporu (1945- 1946))
- Nguyễn Đình Lễ (chủ biên), Trương Hữu Quýnh, Nguyễn Cảnh Minh, Đào Tố Uyên, Trần Bá Đệ, Nguyễn Nhọc Cơ: *Lịch sử Việt Nam (Từ Nguồn Gốc Đến Ngày Nay).* NXB Đại Học Quốc Gia Hà Nội, Hà Nội 1998. Nguyễn Đình Lễ (ed.): (Dejiny Vietnamu od počiatkov po súčasnosť)

Internetové zdroje:

Điện Biên Phủ The official and history site of the battle:

- <http://www.dienbienphu.org/english/index.htm>

Вьетнамская война (Vietnamskaja vojna):

- <http://www.vietnamnews.ru/libwar.html>

Cold War International History Project:

- http://www.wilsoncenter.org/index.cfm?fuseaction=va2.browse&sort=Collection&topic_id=1409

Dai Dao Tam Ky Pho Do:

- <http://www.caodai.org/pages/?pageID=1>

Documents Relating to American Foreign Policy –Vietnam:

- <http://www.mtholyoke.edu/acad/intrel/vietnam.htm>

(First) Indochina War 1945-1954:

- http://www.ichiban1.org/html/history/bc_1964_prewar/first_indochina_war_1945_1954.htm

The Final Declarations of the Geneva Conference July 21, 1954.:

- <http://vietnam.vassar.edu/doc2.html>

Der französische Indochinakrieg und die Teilung Vietnams:

- <http://www.kssursee.ch/schuelerweb/kalter-krieg/kk/indochina.htm>

Der französische Indochinakrieg und die Teilung Vietnams

- <http://www.kssursee.ch/schuelerweb/kalter-krieg/kk/druckversion/indochina.htm>

THE FRENCH FOREIGN LEGION:

- http://french-foreign-legion.com/french_foreign_legion_history.html

The Geneva Conference (Stránky čínskej ambasády v Kanade):

- <http://www.chinaembassy-canada.org/eng/ziliao/3602/3604/t18033.htm>

INDO 1945-1954 From Haiphong to Dien Bien Phu:

- <http://indochine54.free.fr/>

Indochina - Plans for the Geneva Conference on Korea and Indochina: Quadripartite

Communiqué of the Berlin Conference, February 18, 1954:

- <http://www.yale.edu/lawweb/avalon/intdip/indoch/inch018.htm>

Indochinakrieg (MSN Encarta)

- http://de.encyclopedia.msn.com/encyclopedia_761593213/Indochinakrieg.html

Jean de Lattre de Tassigny:

- <http://www.dhm.de/lemo/html/biografien/LattreDeTassignyJean/>

Lịch sử Việt Nam từ thời thượng cổ đến hiện đại (Dejiny Vietnamu od staroveku po

súčanost')

- http://www.avsnonline.net/library/ebooks/vn/lichsu/lsvn/lsvn_tchd/index.htm

The National Flag of Viet Nam: Its Origin and Legitimacy:

- <http://www.vpac-usa.org/flag/The%20National%20Flag%20of%20VN.pdf>

The New York Times – obituary: Joseph A. Buttinger, Nazi Fighter And Vietnam Scholar, Dies at 85:

- <http://query.nytimes.com/gst/fullpage.html?res=9E0CE7DA133AF93BA35750C0A964958260>

Phật Giáo Hòa Hảo Hoa Hao Buddhism:

- <http://hoahao.org/>

The Pentagon Papers : Gravel Edition: Volume 1, Chapter 2, "U.S. Involvement in the Franco-Viet Minh War, 1950-1954":

-<http://www.mtholyoke.edu/acad/intrel/pentagon/pent6.htm>

Truman Doctrine:

- <http://www.yale.edu/lawweb/avalon/trudoc.htm>

U.S. NEUTRALITY IN THE FRANCO-VIET MINH WAR, 1946-1949:

- <http://www.answers.com/topic/u-s-neutrality-in-the-franco-viet-minh-war-1946-1949>

Vietnam Dien Bien Phu:

- <http://www.country-data.com/cgi-bin/query/r-14637.html>

Vietnam FIRST INDOCHINA WAR:

- http://www.workmall.com/wfb2001/vietnam/vietnam_history_first_indochina_war.html

VIET NAM DOCUMENTS:

- http://coombs.anu.edu.au/~vern/van_kien/docs.html

Der Vietnamkrieg:

- <http://www.schlaubi.de/geschichte/vietnam/vietnam.html>

Vietnam War Bibliography: World War II and the First Indochina War:

- <http://www.clemson.edu/caah/history/facultypages/EdMoise/firstwar.html>

XI. Prílohy:

XII.1. Prehlásenie Bảo Đaia pri jeho abdikácii v auguste 1945¹⁵¹

The happiness of the people of Vietnam!

The Independence of Vietnam!

To achieve these ends, we have declared ourself ready for any sacrifice and we desire that our sacrifice be useful to the people.

Considering that the unity of all our compatriots is at this time our country's need, we recalled to our people on August 22: "In this decisive hour of our national history, union means life and division means death."

In view of the powerful democratic spirit growing in the north of our kingdom, we feared that conflict between north and south could be inevitable if we were to wait for a National Congress to decide us, and we know that this conflict, if it occurred, would plunge our people into suffering and would play the game of the invaders.

We cannot but have a certain feeling of melancholy upon thinking of our glorious ancestors who fought without respite for 400 years to aggrandise our country from Thuan Hoa to Hatien.

Despite this, and strong in our convictions, we have decided to abdicate and we transfer power to the democratic Republican Government.

Upon leaving our throne, we have only three wishes to express:

1. We request that the new Government take care of the dynastic temples and royal tombs.

---

¹⁵¹ dostupné na http://coombs.anu.edu.au/~vern/van_kien/baodai.html

2. We request the new Government to deal fraternally with all the parties and groups which have fought for the independence of our country even though they have not closely followed the popular movement; to do this in order to give them the opportunity to participate in the reconstruction of the country and to demonstrate that the new regime is built upon the absolute union of the entire population.

3. We invite all parties and groups, all classes of society, as well as the royal family, to solidarize in unreserved support of the democratic Government with a view to consolidating the national independence.

As for us, during twenty years' reign, we have known much bitterness. Henceforth, we shall be happy to be a free citizen in an independent country. We shall allow no one to abuse our name or the name of the royal family in order to sow dissent among our compatriots.

Long live the independence of Vietnam!

Long live our Democratic Republic!

XII.2. Znenie vyhlásenia nezávislosti VDR z 2.septembra 1945¹⁵²

"All men are created equal. They are endowed by their Creator with certain inalienable rights, among these are Life, Liberty, and the pursuit of Happiness"

This immortal statement was made in the Declaration of Independence of the United States of America in 1776. In a broader sense, this means: All the peoples on the earth are equal from birth, all the peoples have a right to live, to be happy and free.

The Declaration of the French Revolution made in 1791 on the Rights of Man and the Citizen also states: "All men are born free and with equal rights, and must always remain free and have equal rights." Those are undeniable truths.

Nevertheless, for more than eighty years, the French imperialists, abusing the standard of Liberty, Equality, and Fraternity, have violated our Fatherland and oppressed our fellow-

---

¹⁵² http://coombs.anu.edu.au/~vern/van_kien/declar.html

citizens. They have acted contrary to the ideals of humanity and justice. In the field of politics, they have deprived our people of every democratic liberty.

They have enforced inhuman laws; they have set up three distinct political regimes in the North, the Center and the South of Vietnam in order to wreck our national unity and prevent our people from being united.

They have built more prisons than schools. They have mercilessly slain our patriots- they have drowned our uprisings in rivers of blood. They have fettered public opinion; they have practised obscurantism against our people. To weaken our race they have forced us to use opium and alcohol.

In the fields of economics, they have fleeced us to the backbone, impoverished our people, and devastated our land.

They have robbed us of our rice fields, our mines, our forests, and our raw materials. They have monopolised the issuing of bank-notes and the export trade.

They have invented numerous unjustifiable taxes and reduced our people, especially our peasantry, to a state of extreme poverty.

They have hampered the prospering of our national bourgeoisie; they have mercilessly exploited our workers.

In the autumn of 1940, when the Japanese Fascists violated Indochina's territory to establish new bases in their fight against the Allies, the French imperialists went down on their bended knees and handed over our country to them.

Thus, from that date, our people were subjected to the double yoke of the French and the Japanese. Their sufferings and miseries increased. The result was that from the end of last year to the beginning of this year, from Quang Tri province to the North of Vietnam, more than two million of our fellow-citizens died from starvation. On March 9, the French troops were disarmed by the Japanese. The French colonialists either fled or surrendered, showing that not only were they incapable of "protecting" us, but that, in the span of five years, they had twice sold our country to the Japanese.

On several occasions before March 9, the Vietminh League urged the French to ally themselves with it against the Japanese. Instead of agreeing to this proposal, the French colonialists so intensified their terrorist activities against the Vietminh members that before fleeing they massacred a great number of our political prisoners detained at Yen Bay and Cao Bang.

Notwithstanding all this, our fellow-citizens have always manifested toward the French a tolerant and humane attitude. Even after the Japanese putsch of March 1945, the Vietminh League helped many Frenchmen to cross the frontier, rescued some of them from Japanese jails, and protected French lives and property.

From the autumn of 1940, our country had in fact ceased to be a French colony and had become a Japanese possession.

After the Japanese had surrendered to the Allies, our whole people rose to regain our national sovereignty and to found the Democratic Republic of Vietnam.

The truth is that we have wrested our independence from the Japanese and not from the French

The French have fled, the Japanese have capitulated, Emperor Bao Dai has abdicated. Our people have broken the chains which for nearly a century have fettered them and have won independence for the Fatherland. Our people at the same time have overthrown the monarchic regime that has reigned supreme for dozens of centuries. In its place has been established the present Democratic Republic.

For these reasons, we, members of the Provisional Government, representing the whole Vietnamese people, declare that from now on we break off all relations of a colonial character with France; we repeal all the international obligation that France has so far subscribed to on behalf of Vietnam and we abolish all the special rights the French have unlawfully acquired in our Fatherland.

The whole Vietnamese people, animated by a common purpose, are determined to fight to the bitter end against any attempt by the French colonialists to reconquer their country.

We are convinced that the Allied nations which at Tehran and San Francisco have acknowledged the principles of self-determination and equality of nations, will not refuse to acknowledge the independence of Vietnam.

A people who have courageously opposed French domination for more than eighty years, a people who have fought side by side with the Allies against the Fascists during these last years, such a people must be free and independent.

For these reasons, we, members of the Provisional Government of the Democratic Republic of Vietnam, solemnly declare to the world that Vietnam has the right to be a free and independent country and in fact it is so already. The entire Vietnamese people are determined to mobilise all their physical and mental strength, to sacrifice their lives and property in order to safeguard their independence and liberty.

XII.3. Dohoda o nezávislosti Vietnamu z marca 1946¹⁵³

Agreement on the Independence of Vietnam

1. The French Government recognises the Republic of Vietnam as a free state, having its Government, its Parliament, its army, and its finances, and forming part of the Indochinese Federation and the French Union.

With regard to the unification of the three Ky (Nam Ky, or Cochin China, Trung Ky, or Annam, Bac Ky, or Tonkin), the French Government undertakes to follow the decisions of the people consulted by referendum.

2. The Government of Vietnam declares itself ready to receive the French army in friendly fashion when, in accord with international agreements, it relieves the Chinese troops. An annex attached to the present Preliminary Convention will fix the terms under which the operation of relief will take place.

3. The stipulations formulated above shall enter into effect immediately upon exchange of signatures. Each of the contracting parties shall take necessary steps to end hostilities, to

---

¹⁵³ http://coombs.anu.edu.au/~vern/van_kien/indagree.html

maintain troops in their respective positions, and to create an atmosphere favourable for the immediate opening of friendly and frank negotiations. These negotiations shall deal particularly with the diplomatic relations between Vietnam and foreign states, the future status of Indochina, and economic and cultural interests. Hanoi, Saigon, and Paris may be indicated as the locales of the negotiations.

Signed: Sainteny, Ho Chi Minh, Vu Hong Khanh

XII.4. Plné znenie Záverečnej deklarácie zo Ženevskej konferencie¹⁵⁴

The Final Declarations of the Geneva Conference July 21, 1954.

1. The Conference takes note of the Agreements ending hostilities in Cambodia, Laos, and Viet-Nam and organizing international control and the supervision of the execution of the provisions of these agreements.

2. The Conference expresses satisfaction at the ending of hostilities in Cambodia, Laos, and Viet-Nam; the Conference expresses its conviction that the execution of the provisions set out in the present Declaration and in the Agreements on the cessation of hostilities will permit Cambodia, Laos and Viet-Nam henceforth to play their part, in full independence and sovereignty, in the peaceful community of nations.

3. The Conference takes note of the declarations made by the Governments of Cambodia and of Laos of their intention to adopt measures permitting all citizens to take their place in the national community, in particular by participating in the next general elections, which, in conformity with the constitution of each of these countries, shall take place in the course of the year 1955, by secret ballot and in conditions of respect for fundamental freedoms.

4. The Conference takes note of the clauses in the Agreement on the cessation of hostilities in Viet-Nam prohibiting the introduction into Vietnam of foreign troops and military personnel as well as all kinds of arms and munitions. The Conference also takes note of the declarations made by the Governments of Cambodia and Laos of their resolution not to request foreign

---

¹⁵⁴ dostupné na <http://vietnam.vassar.edu/doc2.html>

aid, whether in war material, in personnel or in instructors except for the purpose of the effective defence of their territory and, in the case of Laos, to the extent defined by the Agreements on the cessation of hostilities in Laos.

5. The Conference takes note of the clauses in the Agreement on the cessation of hostilities in Viet-nam to the effect that no military base under the control of a foreign State may be established in the regrouping zones of the two parties, the latter having the obligation to see that the zones allotted to them shall not constitute part of any military alliance and shall not be utilized for the resumption of hostilities or in the service of an aggressive policy. The Conference also takes note of the declarations of the Governments of Cambodia and Laos to the effect that they will not join in any agreement with other States if this agreement includes the obligation to participate in a military alliance not in conformity with the principles of the Charter of the United Nations or, in the case of Laos, with the principles of the Agreement on the cessation of hostilities in Laos or, so long as their security is not threatened, the obligation to establish bases on Cambodian or Laotian territory for the military forces of foreign powers.

6. The Conference recognizes that the essential purpose of the Agreement relating to Viet-nam is to settle military questions with a view to ending hostilities and that the military demarcation line is provisional and should not in any way be interpreted as constituting a political or territorial boundary. The Conference expresses its conviction that the execution of the provisions set out in the present Declaration and in the Agreement on the cessation of hostilities creates the necessary basis for the achievement in the near future of a political settlement in Viet-Nam.

7. The Conference declares that, so far as Viet-nam is concerned, the settlement of political problems, effected on the basis of respect for principles of independence, unity and territorial integrity, shall permit the Vietnamese people to enjoy the fundamental freedoms, guaranteed by democratic institutions established as a result of free general elections by secret ballot. In order to ensure that sufficient progress in the restoration of peace has been made and that all the necessary conditions obtain for free expression of the national will, general elections shall be held in July 1956, under the supervision of an international commission composed of representatives of the Member States of the International Supervisory Commission, referred to in the Agreement on the cessation of hostilities. Consultations will be held on this subject

between the competent representative authorities of the two zones from 20 July, 1955 onwards.

8. The provisions of the Agreements on the cessation of hostilities intended to ensure the protection of individuals and of property must be most strictly applied and must, in particular, allow everyone in Viet-nam to decide freely in which zone he wishes to live.

9. The competent representative authorities of the Northern and Southern zones of Viet-nam, as well as the authorities of Laos and Cambodia, must not permit any individual or collective reprisals against persons who have collaborated in any way with one of the parties during the war, or against members of such persons' families.

10. The Conference takes note of the declaration of the Government of the French Republic to the effect that it is ready to withdraw its troops from the territory of Cambodia, Laos and Viet-Nam, at the request of the governments concerned and within periods which shall be fixed by agreement between the parties except in the cases where, by agreement between the two parties, a certain number of French troops shall remain at specified points and for a specified time.

11. The Conference takes note of the declaration of the French Government to the effect that for the settlement of all the problems connected with the re-establishment and consolidation of peace in Cambodia, Laos and Viet-Nam, the French Government will proceed from the principle of respect for the independence and sovereignty, unity and territorial integrity of Cambodia, Laos and Viet-nam.

12. In their relations with Cambodia, Laos and Viet-nam, each member of the Geneva Conference undertakes to respect the sovereignty, the independence, the unity and the territorial integrity of the above-mentioned States, and to refrain from any interference in their internal affairs.

13. The members of the Conference agree to consult one another on any question which may be referred to them by the International Supervisory Commission, in order to study such measures as may prove necessary to ensure that the Agreements on the cessation of hostilities in Cambodia, Laos and Viet-nam are respected.